

รายงานการวิจัย

เรื่อง

บูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้น
ทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
The integration of Teaching-Learning Management to Subject
introduction to Public Administration of
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

โดย

พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิมโม, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

พ.ศ.๒๕๕๘

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

MCU RS 610758065

รายงานการวิจัย

เรื่อง

บูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้น
ทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
The integration of Teaching-Learning Management to Subject
introduction to Public Administration of
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

โดย

พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิมโม, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

พ.ศ. ๒๕๕๘

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

MCU RS 610758065

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

The integration of Teaching-Learning Management to Subject
introduction to Public Administration of
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

By

Assist. Prof. Dr. Phramaha Chitnaretes Sripacho,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University Ubon Ratchathani Campus
B.E. 2558

Research Project Funded by Mahachulalongkornrajavidyalaya University
MCU RS 610758065

(Copyright Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย:	การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐ ประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้วิจัย:	พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิมโม, ผศ.ดร.
ส่วนงาน:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี
ปีงบประมาณ:	๒๕๕๘
ทุนอุดหนุนการวิจัย:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย คือ ผู้บริหาร คณาจารย์และนิสิตคณะสังคมศาสตร์ จำนวน ๑๐๘ รูป/คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย ๓ ด้าน คือ ด้านวิจัยและพัฒนา ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม และด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ผลการวิจัย พบว่า การบูรณาการการจัดการเรียนการสอน ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย ด้านวิจัยและพัฒนา มีการบูรณาการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๑$) ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม มีการบูรณาการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๑$) ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีการบูรณาการอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๓.๗๓$)

จากการสัมภาษณ์พบว่า การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย พบว่า

๑. ด้านวิจัยและพัฒนา คณาจารย์มีการนำผลงานวิจัยและพัฒนาเพื่อมาบูรณาการกับการเรียนการสอนน้อย เพราะสาเหตุมาจากอาจารย์ผู้สอนไม่มีงานวิจัยหรืองานวิจัยไม่สอดคล้องกับขอบข่ายรายวิชาที่สอน ตลอดจนขาดความรู้ความเข้าใจในการบวนการบูรณาการ

๒. ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ขาดการสร้างเครือข่ายในภาคส่วนต่างๆให้เชื่อมโยงความสัมพันธ์และหลอมรวมจุดประสงค์ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมให้เป็นเรื่องที่สมบูรณ์และปัญหาเรื่องความถนัดของคณาจารย์แต่ละท่านที่จะบูรณาการให้เข้ากับการเรียนการสอนในรายวิชา

๓. ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ควรจะมีกระบวนการที่หลากหลายในการบูรณาการกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สามารถจะนำมาประยุกต์กับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยได้ โดยเฉพาะความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเพื่อศึกษาและเรียนรู้ ร่วมกัน โดยการประมวลปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นและร่วมกันหาวิธีการแก้ไข ตลอดจนหาแนวทางในการ อนุรักษ์ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและเผยแพร่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ การเผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการ ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมต่อสาธารณชน

Research Title: The integration of Teaching-Learning Management in the Subject of Introduction to Public Administration at Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Researchers: Assistant Professor Dr. Phramaha Chitnaret Sripacho

Department: Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Ubon Ratchathani Campus.

Fiscal Year: 2558 / 2015

Research Scholarship Sponsor: Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ABSTRACT

This research aims to study the integration of teaching-learning management in the subject of Introduction to Public Administration at Mahachulalongkornrajavidyalaya University by using purposive sampling method. The population and sampling groups used in this research are the university executives, lecturers and students with the total number of 108 persons. The tools used for gathering information are questionnaires and interviewing forms on the integration of teaching-learning management in the subject of Introduction to Public Administration in relations to the three missions of the university: To conduct research that develops the body of knowledge along with learning and teaching process; To promote Buddhism and academic service for the society and; To promote and develop learning resources for preserving arts and culture.

The results of this research found that the level of integration of teaching and learning management in relation to all the three university's missions including research and development; promoting Buddhism and academic service for the society and; preserving arts and culture; are high with the average scores at 3.51, 3.71 and 3.73 accordingly.

From the interviews on the integration of teaching-learning management in the subject of Introduction to Public Administration in relation to the university's missions, the findings are as the following:

1. On research and development: Lecturers rarely integrate the output of researches in their teaching and learning management that is because the lecturers themselves have never conducted any research while the researches conducted are not related to the scope of their teaching subjects. In addition, some lecturers lack know-how on the integration process.
2. On promoting Buddhism and academic service for the society: This mission lacks networks for linking all sectors to effectively promote Buddhism and academic service for the society. In addition, each lecturer lacks skills in integrating this mission in their teaching-learning management in each subject.
3. On preserving arts and culture: Various approaches should be available to integrate this mission with the indigenous wisdom which in return can be applied in teaching and learning in the university. There should especially be cooperation of various agencies dealing with preserving arts and culture in order to share and learn together in compiling problems, finding solutions, extending learning sources, and publicizing the activities and services on preserving arts and culture.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐ
ประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี จึง
ขอขอบพระคุณ พระมหาสุทนต์ อากาศโร (ดร.) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์, พระศรีคัมภีร
ญาณ (ศ.ดร.), พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส (รศ.ดร.), ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม, ผศ.ดร.โกนิภูฏ์ ศรีทอง,
และผู้ทรงคุณวุฒิ เจ้าหน้าที่ของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ทุกท่าน ที่ช่วยให้คำแนะนำและคำปรึกษาในการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ พระราชธีรจารย์,(ดร.) รองอธิการบดี วิทยาเขตอุบลราชธานี, ผศ.ดร.
เสนอ ภิรมย์จิตผ่อง, ผศ.สุพิมล ศรศักดิ์, ดร.บรรมย์วิส ผางคำ, ตลอดจนผู้บริหารคณาจารย์และ
เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานีทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุน
ในการทำวิจัยในครั้งนี้ด้วย

พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิมิโม,ผศ.ดร.

๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ญ

บทที่ ๑ บทนำ ๑

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ขอบเขตการวิจัยและกรอบแนวคิด	๔
๑.๔ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	๕
๑.๕ ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย	๖

บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ๗

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบูรณาการ.....	๘
๒.๑.๑ ความหมายของการบูรณาการ.....	๘
๒.๑.๒ ประเภทของการบูรณาการหลักสูตร.....	๑๐
๒.๑.๓ รูปแบบการบูรณาการ.....	๑๐
๒.๑.๔ ลักษณะการบูรณาการ.....	๑๐
๒.๑.๕ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ.....	๑๑
๒.๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบบูรณาการ.....	๑๒
๒.๒ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอน.....	๑๒
๒.๒.๑ ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มมนุษยนิยม.....	๑๒
๒.๒.๒ ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพฤติกรรมนิยม.....	๑๔
๒.๒.๓ ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพัฒนาการ.....	๑๖
๒.๒.๔ ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์.....	๑๗
๒.๒.๕ ทฤษฎีพหุปัญญา.....	๑๘
๒.๒.๖ การเรียนรู้แบบบูรณาการ.....	๑๙

๒.๓ ทฤษฎีรูปแบบการประเมินผลแบบ CIPP Model	๒๐
๒.๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี.....	๒๒
๒.๔.๑ ความเป็นมา.....	๒๒
๒.๔.๒ สภาพการบริหารทั่วไป.....	๒๓
๒.๔.๓ การจัดการเรียนการสอนในคณะสังคมศาสตร์.....	๒๕
๒.๔.๔ การจัดระบบการศึกษา.....	๒๖
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๒๘

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย **๓๔**

๓.๑ รูปแบบการศึกษาวิจัย.....	๓๔
๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๓๔
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๓๕
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย	๓๗
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๓๗
๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๘

บทที่ ๔ ผลการวิจัย **๓๖**

๔.๑ ผลการวิจัย	๔๙
๔.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป.....	๔๙
๔.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน รายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ตามพันธกิจของ มหาวิทยาลัยใน ๓ ด้าน คือด้านวิจัยและพัฒนา ด้านส่งเสริมพระพุทธ ศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	๔๐
๔.๑.๓ สัมภาษณ์เกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้ เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี	๔๙
๔.๑.๔ ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ	๖๑

บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ **๖๒**

๕.๑ สรุปการวิจัย	๖๒
------------------------	----

๕.๒ อภิปรายผล	๖๗
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๗๐
บรรณานุกรม	๗๑
ภาคผนวก	๗๔
ภาคผนวก ก แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์	๗๔
ภาคผนวก ข มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ,มคอ.๓	๘๐
ประวัติผู้วิจัย	๙๐

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ๓๙
๒	แสดงค่าเฉลี่ยและร้อยละเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านวิจัยและพัฒนา ๔๑
๓	แสดงค่าเฉลี่ยและร้อยละเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม..... ๔๓
๔	แสดงค่าเฉลี่ยและร้อยละเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม..... ๔๖
๕	แสดงค่าเฉลี่ยและร้อยละเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รวมทุกด้าน ๔๙

สารบัญภาพ

แผนภาพที่

หน้า

๑ แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย	๕
--------------------------------	---

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐบาล มีบทบาทในการให้การศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรและฆราวาสโดยทั่วไป ในด้านพระไตรปิฎกและวิชาการชั้นสูงตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตรถึงระดับปริญญาเอก ที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล สร้างความเป็นเลิศทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย ให้การบริการวิชาการแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและส่งเสริมพระพุทธศาสนาโดยมีภารกิจหลัก ดังนี้

๑. ด้านการผลิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกระดับอย่างต่อเนื่อง เพราะเชื่อว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความเจริญยั่งยืนนาน และหลีกเลี่ยงภาวะชะงักงันการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องปรับตัวให้มีพลวัตและความหลากหลายมากขึ้น มหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดเป้าหมายชัดเจนที่จะพัฒนานิสิตให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นผู้รอบรู้วิชาการ มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส ใฝ่รู้ใฝ่คิด เป็นผู้นำด้านจิตใจ มีความสามารถในการแก้ปัญหา รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เพียงพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องพัฒนาองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการผลิตบัณฑิตรวมทั้งปรับขยายกลุ่มเป้าหมายให้มีความหลากหลายมากขึ้น

๒. ด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในฐานะเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นทางด้านพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องพัฒนาด้านการวิจัยพื้นฐาน เพื่อสร้างองค์ความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎกและพัฒนาการความรู้ทางพระพุทธศาสนา โดยวิธีสหวิทยาการและจัดลำดับความสำคัญของการแก้ปัญหา ด้านศีลธรรม จริยธรรมและสถาบันศาสนา ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนา แล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาสร้างฐานสำหรับการวิจัยประยุกต์ที่เป็นรูปธรรม ให้นำไปปฏิบัติได้อย่างกว้างขวางต่อไป

๓. ด้านบริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยมุ่งให้บริการวิชาการแก่สังคมในรูปแบบที่หลากหลายขึ้น ด้วยการเผยแพร่ความรู้ทางพระพุทธศาสนาให้แก่ประชาชนมีจิตสำนึกด้านคุณธรรม

จริยธรรมในฐานะพลเมืองของสังคมไทยให้นำไปสู่การพัฒนาชุมชนและสังคมไทย ตามหลักพระพุทธศาสนาและมุ่งส่งเสริมกิจการคณะสงฆ์ มหาวิทยาลัยจึงให้ความสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการบริการวิชาการแก่สังคม เป็นกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ อีกทั้งการบริการวิชาการแก่สังคม มุ่งเน้นการส่งเสริมกิจการคณะสงฆ์ ดังนั้นการจัดกิจกรรมด้านนี้จึงกำหนดให้ร่วมมือกับคณะสงฆ์ด้วย

๔. ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมจะกว้างขวางยิ่งขึ้นในอนาคต เพราะแนวโน้มการผสมผสานทางวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมในประชาคมโลกในด้านเศรษฐกิจมีมากขึ้น ทำให้การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสังคมไทยเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไม่ควรถูกจำกัดอยู่แต่การอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรมไทยเท่านั้น แต่ควรหมายรวมถึงการศึกษาให้เข้าใจถึงความ เป็นไทยอย่างถ่องแท้ เพื่อนำไปสู่การสงวนความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการอยู่ร่วมกันในประชาคมโลกอย่างมีเอกลักษณ์และศักดิ์ศรี การเสริมสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับบุคคล องค์กร และสังคม

๕. ด้านการส่งเสริมพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นทางด้านพระพุทธศาสนา จึงได้กำหนดให้มีภารกิจหลักที่แตกต่างไปจากสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป ประการหนึ่งคือการส่งเสริมพระพุทธศาสนาเพื่อให้สอดคล้องกับปณิธานการจัดตั้งมหาวิทยาลัย การพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นพลเมืองดีของสังคมได้ต้องอาศัยพื้นฐานมาจากหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยจึงต้องปรับปรุงกิจกรรมต่างๆ ให้สามารถเอื้อต่อภารกิจด้านการส่งเสริมพระพุทธศาสนา อีกทั้งจัดให้มีหลักสูตรระยะสั้นสำหรับการประชุมสัมมนาและฝึกอบรมด้านพระพุทธศาสนา จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังจิตสำนึกในการส่งเสริมพระพุทธศาสนาเสริมสร้างความซาบซึ้งและทัศนคติที่ดีต่อคุณค่าของพุทธศิลป์ เป็นต้น

ในภารกิจหลักที่กล่าวไว้ข้างต้นจะเห็นว่าประเด็นของการวิจัยได้ถูกกำหนดไว้ในภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยด้วย ซึ่งก็สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒^๑ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๕๒ ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู

^๑ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒. (ฉบับที่ ๒) แก้ไขเพิ่มเติม.(กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๔๕), หน้า ๕.

คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอและในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๔๐^๒ ก็ได้กล่าวถึงเรื่องการพัฒนาบุคลากรและการสนับสนุนงานวิจัยไว้ว่า หมวด ๑ การจัดตั้ง วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ มาตรา ๖ เป็นสถานศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ ให้การศึกษาวิจัย ส่งเสริมและให้บริการทางวิชาการพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม หมวด ๕ การพัฒนาบุคลากรของมหาวิทยาลัย ข้อ ๓๔ เพื่อ ประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน คณะกรรมการ อาจกำหนดให้มีการพัฒนาบุคลากร ดังนี้ (๑) การไปศึกษาอบรม ดูงาน (๒) การไปปฏิบัติงานวิจัย (๓) การไปปฏิบัติงานบริการวิชาการ (๔) การไปเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ (๕) การแลกเปลี่ยนอาจารย์ หรือนักวิชาการ (๖) การอื่นใดที่จำเป็นหรือเหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากร

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำเป็นต้องมีกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยการบูรณาการ พัฒนานิสิตให้ เกิดการเรียนรู้ในด้านวิชาการต่างๆ โดยการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียนและผู้สอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทาง การศึกษาที่ดีขึ้น

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อจะได้เป็น ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยได้อย่างมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๒.๒ เพื่อศึกษากระบวนการในการบูรณาการ การจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๒.๓ เพื่อเสนอรูปแบบการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๒ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๒.

๑.๓ ขอบเขตการวิจัยและกรอบแนวคิด

๑.๓.๑ ขอบเขตของการวิจัย

การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย จำแนกได้ดังนี้

๑) ขอบเขตด้านพื้นที่

การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

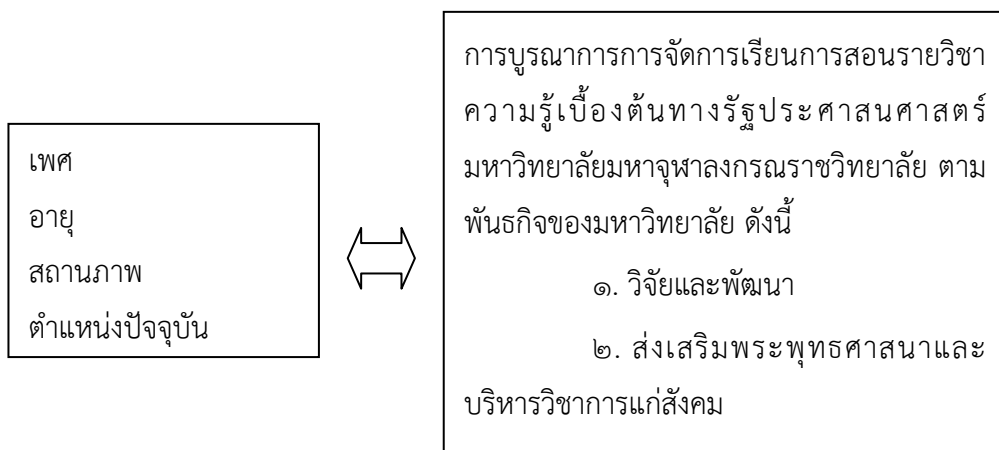
๒) ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ศึกษาโดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยถือเอาประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์นิสิต คณะสังคมศาสตร์ จำนวน ๑๐๘ รูป/คน จำแนกได้ดังนี้

(๑) ผู้บริหาร	จำนวน ๘ คน/รูป
(๒) คณาจารย์คณะสังคมศาสตร์	จำนวน ๑๕ คน/รูป
(๓) นิสิต	จำนวน ๘๕ คน/รูป
รวมทั้งสิ้น	จำนวน ๑๐๘ คน/รูป

๑.๓.๑ กรอบแนวความคิดการวิจัย

เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดกรอบแนวความคิดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดังนี้คือ

แผนภาพที่ ๑ แสดงกรอบแนวความคิดการวิจัย

๑.๔ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

๑.๔.๑ การบูรณาการ หมายถึง การบูรณาการ(Integration) หมายถึง การผสมกลมกลืนของแผน กระบวนการ สารสนเทศ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์และการวิเคราะห์เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญของสถาบัน(organization-wide goal) การบูรณาการที่มีประสิทธิผล เป็นมากกว่าความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน(alignment) ซึ่งการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบภายใน ระบบการจัดการ ผลการดำเนินการมีความเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์ ในด้านต่างๆ ดังนี้ คือ

๑) วิจัยและพัฒนา หมายถึง การวิจัยและค้นคว้า เพื่อสร้างองค์ความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎก โดยวิธีสหวิทยาการแล้ว นำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหา ศีลธรรม และจริยธรรมของสังคม รวมทั้งพัฒนาคุณภาพงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา

๒) ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม หมายถึง ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ตามปณิธานการจัดตั้งมหาวิทยาลัย ด้วยการปรับปรุงกิจกรรมต่างๆ ให้ประสานสอดคล้อง เอื้อต่อการส่งเสริม สนับสนุนกิจการคณะสงฆ์

สร้างความรู้ ความเข้าใจหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา สร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม แก่ประชาชน จัดประชุม สัมมนาและฝึกอบรม เพื่อพัฒนาพระสงฆ์และบุคลากรทางศาสนา ให้มี ศักยภาพในการธำรงรักษา เผยแผ่หลักคำสอนและเป็นแกนหลักในการพัฒนาจิตใจในวงกว้าง

๓) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม หมายถึง การอนุรักษ์ฟื้นฟู สืบสาน เผยแพร่วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามจุดเน้นของสถาบัน เสริมสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ด้านการทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรม ให้เอื้อต่อการศึกษา เพื่อสร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็น ไทย สนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างมีดุลยภาพ เช่น มีการจัดการเรียนการสอนที่นำการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมไปผสมผสานเป็นส่วนหนึ่งของ กิจกรรมการเรียนการสอน

๑.๔.๒ วิทยาเขตอุบลราชธานี หมายถึง วิทยาเขต ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติให้จัดตั้งขึ้นในพื้นที่ของจังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่ที่ตำบลกระโสม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

๑.๔.๓ ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลผู้ทำหน้าที่ในการบริหาร ตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าสาขา ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

๑.๔.๔ คณาจารย์ หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

๑.๔.๕ นิสิต หมายถึง บุคคลที่เป็นทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ที่กำลังศึกษาอยู่ในรายวิชา ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

๑.๕ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับและหน่วยงานที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ มีดังนี้

๑.๕.๑ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑.๕.๑ ได้ทราบสภาพและปัญหาอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๕.๒ ได้ทราบกระบวนการในการบูรณาการ การจัดการเรียนการสอน รายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๕.๓ ได้ทราบรูปแบบการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๕.๒ หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการประกันคุณภาพศึกษาภายในองค์กรและต่อการศึกษาวิจัยในลักษณะเดียวกันแก่หน่วยงานต่อไปในอนาคต

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบูรณาการ

- ๒.๑.๑ ความหมายของการบูรณาการ
- ๒.๑.๒ ประเภทของการบูรณาการหลักสูตร
- ๒.๑.๓ รูปแบบการบูรณาการ
- ๒.๑.๔ ลักษณะการบูรณาการ
- ๒.๑.๕ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
- ๒.๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบบูรณาการ

๒.๒ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอน

- ๒.๒.๑ ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มมนุษยนิยม
- ๒.๒.๒ ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพฤติกรรมนิยม
- ๒.๒.๓ ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพัฒนาการ
- ๒.๒.๔ ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์
- ๒.๒.๕ ทฤษฎีพหุปัญญา
- ๒.๒.๖ การเรียนรู้แบบบูรณาการ

๒.๓ แนวคิดรูปแบบการประเมินผลแบบ CIPP Model

๒.๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

- ๒.๔.๑ ความเป็นมา
- ๒.๔.๒ สภาพการบริหารทั่วไป
- ๒.๔.๓ การจัดการเรียนการสอนในคณะสังคมศาสตร์
- ๒.๔.๔ การจัดระบบการศึกษา

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบูรณาการ

๒.๑.๑ ความหมายของการบูรณาการ

การบูรณาการ หมายถึง การนำศาสตร์หรือความรู้วิชาต่างๆ ที่สัมพันธ์กันนำมาเข้าด้วยกัน หรือผสมผสานได้อย่างกลมกลืน เพื่อนำมาจัดเป็นการเรียนการสอนภายใต้หัวข้อเดียวกัน เชื่อมโยงกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยมีการเน้นองค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชา และเน้นการสร้างความรู้ของผู้เรียนที่มากกว่า การให้เนื้อหาโดยครูเป็นผู้กำหนด

สำหรับความหมายของคำว่า บูรณาการ นั้นอาจพิจารณาได้ ๒ ลักษณะ คือ ความหมายทั่วไป คือ การทำให้สมบูรณ์ หรือการทำให้หน่วยย่อยๆ ที่สัมพันธ์ ซึ่งอาศัยกันอยู่เข้ามารวมทำหน้าที่อย่างประสานกลมกลืนเป็นองค์รวมส่วนอีก ความหมายหนึ่งเป็นความหมายในสาขาวิชาทางศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์บูรณาการหมายถึง การนำเอาศาสตร์สาขา วิชาต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการ เรียนการสอน จึงจำเป็นต้องใช้วิธีบูรณาการ คือ เน้นที่องค์รวมของความรู้มากกว่าเนื้อหาย่อยของแต่ละวิชาและเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนสำคัญยิ่งกว่าการบอก เนื้อหาของครูการเรียนการสอนแบบบูรณาการ จะประสบผลสำเร็จได้นั้นจำเป็นต้องได้ผู้สอนที่ดีเพื่อทำหน้าที่ ให้ผู้เรียน เกิดความซาบซึ้งและส่งเสริมการพัฒนาความสามารถเต็มตามศักยภาพของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นักวิชาการได้จำแนกความหมายของการบูรณาการ ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

๑) สุวิทย์ มูลคำและคณะ^๑ บูรณาการ หมายถึงการนำเอาศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์ในการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated Curriculum) คือหลักสูตรที่นำเอาเนื้อหาของวิชาต่างๆ มาหลอมรวมเข้าด้วยกันทำให้เอกลักษณ์ของแต่ละรายวิชาหมดไป เช่นเดียวกัน การเรียนการสอนที่ดำเนินการด้วยวิธีบูรณาการเราเรียกว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ (Integrated Instruction) คือเน้นที่องค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชาและเน้นที่การเรียนของผู้เรียนเป็นสำคัญยิ่งกว่าการบอกเนื้อหาของครู

๒) วัฒนา ระงับทุกข์^๒ ได้ให้ความหมายของบูรณาการว่า “การบูรณาการคือการนำเอาศาสตร์ต่างๆ มาผสมผสานกันเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง”

^๑ สุวิทย์ มูลคำและคณะ. Child center : Storyline method : การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. (กรุงเทพมหานคร :ที.พี.พริน จำกัด ,๒๕๔๓), หน้า ๒๕.

^๒ วัฒนา ระงับทุกข์. แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร :แอลทีเพรสจำกัด ,๒๕๔๒.

๓) ชนาธิป พรกุล^๓ ได้ให้ความหมายของบูรณาการว่า “การเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ทุกชนิด ที่บรรจุอยู่ในแผนของหลักสูตร เป็นการเชื่อมโยงแนวนอนระหว่างหัวข้อและเนื้อหาต่างๆที่เป็นความรู้ทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย การบูรณาการทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและรู้ในเรื่องนั้นอย่างลึกซึ้ง การบูรณาการความรู้เป็นสิ่งจำเป็นโดยเฉพาะในยุคที่มีความรู้ ข้อมูลข่าวสารมาก จึงเกิดเป็นหลักสูตรที่เรียกว่า หลักสูตรบูรณาการ (Integrated curricula) ซึ่งพยายามสร้างหัวเรื่อง (Themes) เรื่อง ในโปรแกรมวิชาโดยนำความคิดหลักในวิชามาสัมพันธ์กันและสัมพันธ์กับวิชาอื่นด้วย”

๔) เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์^๔ ได้ให้ความหมายว่าการบูรณาการ ว่าคือการผนวก การประสาน การเติมเต็มการเชื่อมโยง การรวมกัน ร่วมกัน เป็นต้น

๕) นที เนียมศรีจันทร์^๕ บูรณาการในความหมายที่เป็นภาษาอังกฤษ เห็นว่ามีคำ ในภาษาอังกฤษบางคำ มีความหมายทำนองเดียวกันกับคำว่า “บูรณาการ” คือ Integration เป็นคำนาม หมายถึง (๑) การทำให้รวมเป็นหน่วยเดียวกัน, การผสมกัน, การรวมกันและ (๒) [คณิต] วิธีการของจำนวนเต็ม ส่วน Integrate เป็นคำกริยา หมายถึง (๑) เชื่อมผนึกเป็นส่วนเดียวกัน, ทำให้สมบูรณ์ (หรือครบถ้วนบริบูรณ์) (๒) รวมเป็นส่วนเดียวกันและ (๓) จำนวนเต็ม

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นพอที่จะสรุปได้ว่า คำว่า บูรณาการ นั้นหมายถึงลักษณะของการผสมผสานเนื้อหาวิชาหรือวิธีสอน เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีประสบการณ์ในอันที่จะรวบรวมความคิด มโนภาพ ความรู้ เจตคติ ทักษะและประสบการณ์ในการแก้ปัญหา การสอนเพื่อจัดประสบการณ์ให้นักเรียน เน้นความสนใจ ความสามารถ และความต้องการของผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง และยังผลให้เกิดการดัดแปลงและปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียนให้เข้ากับสภาพชีวิตได้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม อีกทั้งยังเป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่าง วิชาซีพีที่เรียนกับวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องความรู้กับกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาการทางความรู้กับพัฒนาการทางจิตใจ ความรู้กับการกระทำ ซึ่งจะก่อให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ได้กว้างขวางรวมทั้งทำให้เกิดทักษะความสามารถในการแก้ปัญหาทั้งผู้เรียนและผู้สอน

^๓ ชนาธิป พรกุล. CAFS : A student-Centered Instructional Model. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๗.

^๔ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. การคิดเชิงบูรณาการ, (กรุงเทพมหานคร : ชัดเชสมิเดีย, ๒๕๔๖), หน้า ๓๔.

^๕ นที เนียมศรีจันทร์. บทสรุปการจัดทำข้อเสนอการวิจัยในเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหาร : ฉบับกระเป๋. (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๔๗), หน้า ๓๖.

๒.๑.๒ ประเภทของการบูรณาการหลักสูตร

การสอนแบบบูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอน สามารถแบ่งประเภทการบูรณาการหลักสูตรได้เป็น ๒ แบบคือ

๑) การบูรณาการแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary) เป็นการสร้างหัวเรื่อง (Theme) ขึ้นมาแล้วนำเนื้อหาจากวิชาต่างๆ มาโยงความสัมพันธ์กับหัวเรื่องนั้น บางครั้งเราอาจจะเรียกวิธีบูรณาการแบบนี้ได้ว่า สหวิทยาการ แบบมีหัวข้อหรือบูรณาการที่เน้นการนำไปใช้เป็นหลัก

๒) การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) เป็นการนำเรื่องที่ต้องการจะให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปสอดแทรก(Infusion)ไว้ในวิชาต่างๆซึ่งบางครั้งเราอาจจะเรียกวิธีบูรณาการแบบนี้ได้ว่า การบูรณาการที่เน้นเนื้อหารายวิชาเป็นหลัก

๒.๑.๓ รูปแบบการบูรณาการ

รูปแบบการบูรณาการ คือการบูรณาการภายในวิชา เป็นการเชื่อมโยงการสอนระหว่าง เนื้อหาวิชาในกลุ่มประสบการณ์หรือรายวิชาเดียวกันกันเข้าด้วยกันและ บูรณาการระหว่างวิชา มี ๔ รูปแบบ คือ

๑) การบูรณาการแบบสอดแทรกเป็นการสอนในลักษณะที่ครูผู้สอนในวิชาหนึ่ง สอดแทรกเนื้อหาวิชาอื่นๆ ในการสอนของตน

๒) การสอนบูรณาการแบบคู่ขนาน เป็นการสอนโดยครูตั้งแต่สองคนขึ้นไป วางแผนการสอนร่วมกันโดยมุ่งสอนหัวเรื่องหรือความคิดรวบยอดหรือปัญหาเดียวกันแต่สอนต่างวิชา และต่างคนต่างสอน

๓) การสอนแบบบูรณาการแบบสหวิทยาการ เป็นการสอนลักษณะเดียวกับการสอนบูรณาการแบบคู่ขนาน แต่มีการมอบหมายงานหรือโครงการร่วมกัน

๔) การสอนบูรณาการแบบข้ามวิชาหรือสอนเป็นคณะเป็นการสอนที่ครูผู้สอนวิชาต่างๆ ร่วมกันสอนเป็นคณะหรือเป็นทีมมีการวางแผน ปรัชญาหรือร่วมกันโดยกำหนดหัวเรื่อง ความคิดรวบยอดหรือปัญหาร่วมกันแล้วร่วมกันสอนนักเรียนกลุ่มเดียวกัน

๒.๑.๔ ลักษณะการบูรณาการ

๑) บูรณาการเชิงเนื้อหาวิชา คือการผสมผสานเนื้อหาวิชาลักษณะของการหลอมรวมแบบ แกนหรือแบบสหวิทยาการจะเป็นหน่วยก็ได้หรือจะเป็นโปรแกรมก็ได้นอกจากนี้อาจจะเป็นการ

ผสมผสานของเนื้อหาวิชาในแง่ของทฤษฎีกับการปฏิบัติหรือเนื้อหาวิชาที่สอนกับชีวิตจริง ในการจัดบูรณาการเชิงเนื้อหาวิชาได้แบ่งวิธีการจัดบูรณาการเชิงเนื้อหาออกเป็น ๒ วิธี

(๑) **บูรณาการส่วนทั้งหมด (Total Integration)** คือการรวมเนื้อหาประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องการจะให้เด็กเรียนรู้หลักสูตรหรือโปรแกรม จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดปัญหาหรือแนวเรื่อง (Theme) เป็นแกน ซึ่งปัญหาหรือแนวเรื่องที่จะเป็นตัวชี้ไปถึงความรู้มาจากวิชาต่างๆในโปรแกรมซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและปัญหาสังคมทั้งหมด

(๒) **บูรณาการเป็นบางส่วน (Partial Integration)** เป็นการรวมรวมประสบการณ์ของบางสาขาวิชาเข้าด้วยกัน อาจจะเป็นลักษณะของหมวดวิชาหรือกลุ่มวิชาซึ่งภายในสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ดังนั้นการจัดบูรณาการเป็นบางส่วนอาจจะจัดได้ทั้งภายในสาขาวิชาและระหว่างสาขาวิชาหรือจัดเป็นบูรณาการแบบโครงการ ซึ่งการจัดแบบโครงการนี้แต่ละรายวิชาที่จะเป็นรายวิชาเช่นปกติ แต่จะจัดประสบการณ์ให้เป็นบูรณาการในรูปของโครงการอาจจะเป็นโครงการสำหรับนักเรียนรายบุคคล หรือรายกลุ่ม

๒) **บูรณาการเชิงวิธีการ** คือ การผสมผสานวิธีการเรียนการสอนแบบต่างๆ โดยใช้สื่อประสมและใช้วิธีการประสมให้มากที่สุด นำเอาความรู้อื่นที่ใกล้เคียงกับเรื่องที่กำลังสอนมาสัมพันธ์กัน นำเอาความรู้เกี่ยวกับเรื่องอื่นๆ ที่เป็นเหตุเป็นผลเกี่ยวเนื่องกับเรื่องที่กำลังสอนมาสัมพันธ์กันรับงานที่ให้แก่เด็กทำให้มีลักษณะสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคมพยายามนำสิ่งที่เป็นแกนเข้าไปผนวกกับสิ่งที่กำลังสอนทุกครั้งที่มีโอกาสจะสอดแทรกแกนดังกล่าวนี้อาจเป็นความคิดรวบยอด ทักษะและค่านิยม

๒.๑.๕ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

๑) กำหนดเรื่องที่จะสอน โดยการศึกษาหลักสูตรและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกัน เพื่อนำมากำหนดเป็นเรื่องหรือปัญหาหรือความคิดรวบยอดในการสอน

๒) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้โดยการศึกษาจุดประสงค์ของวิชาหลักและวิชารองที่จะนำมาบูรณาการและกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในการสอน สำหรับหัวเรื่องนั้นๆ เพื่อการวัดและประเมินผล

๓) กำหนดเนื้อหาย่อย เป็นการกำหนดเนื้อหาหรือหัวเรื่องย่อยๆสำหรับการเรียนการสอนให้สนองจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

๔) วางแผนการสอน เป็นการกำหนดรายละเอียดของการสอนตั้งแต่ต้นจนจบโดยการเขียนแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญเช่นเดียวกับแผนการสอนทั่วไป คือ สารสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

๒.๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบบูรณาการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบบูรณาการ ช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงของการเรียนรู้ (Transfer of learning) ความรู้ที่เรียนไปแล้ว จะถูกนำมาสัมพันธ์กับความรู้ที่จะเรียนใหม่ ๆ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้นช่วยจัดเนื้อหาวิชาหรือความรู้ให้อยู่ในลักษณะเหมือนชีวิตจริง คือ ผสมผสานและสัมพันธ์เป็นความรู้ที่อยู่ในลักษณะหรือรูปแบบที่เอื้อต่อการนำไปใช้กับชีวิต ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพและปัญหาสังคมได้ดีกว่า การกระทำหรือปรากฏการณ์ต่างๆ ในสังคมเป็นผลรวมจากหลายๆ สาเหตุ การที่จะเข้าใจปัญหาใดและสามารถแก้ปัญหาได้ ควรพิจารณาปัญหาและที่มาของปัญหาอย่างกว้างๆ ใช้ความรู้จากหลายๆ วิชาสัมพันธ์กันเพื่อสร้างความเข้าใจใหม่ๆ ขึ้น ช่วยให้การสอนและการให้การศึกษาามีคุณค่ามากขึ้น แทนที่จะเป็นขบวนการถ่ายทอดความรู้หรือสาระแต่เพียงประการเดียว กลับช่วยให้สามารถเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้เกิดความคิดรวบยอดที่กระจ่างถูกต้องและให้สามารถปลูกฝังค่านิยมที่ปรารถนาได้อีกด้วยทำให้เกิดบูรณาการขึ้นการบูรณาการความรู้ทำให้วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาหรือการสอนเปลี่ยนไป เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ไปเป็นเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าและนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์^๖ ดังนี้

- ๑) เป็นการนำวิชาหรือศาสตร์ต่างๆ เชื่อมโยงกันภายใต้หัวข้อเดียวกัน
- ๒) ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนที่ลึกซึ้งและมีลักษณะใกล้เคียงกับชีวิตจริง
- ๓) ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในลักษณะองค์รวม
- ๔) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ จากสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัว
- ๕) เป็นแนวทางที่ช่วยให้ครูได้ทำงานร่วมกัน หรือประสานงานร่วมกันอย่างมีความสุข
- ๖) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้คิดวิธีการหรือนำเทคนิคใหม่ๆ มาใช้

๒.๒ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยหลายทฤษฎี ในที่นี้จะนำเสนอเพียงบางแนวคิด ทฤษฎีที่มีบทบาทมากเท่านั้น ดังมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๒.๑ ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มมนุษยนิยม (Humanism)

กลุ่มมนุษยนิยมใช้วิธีการสอนหลายๆวิธีใช้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสภาพของผู้เรียนรวมทั้งความแตกต่างระหว่างบทเรียนและธรรมชาติของรายวิชา โดยคำนึงถึงความเป็นคนของ

^๖ http://202.44.34.144/kmit/knowledge_detail.php?IDKM=334 สืบค้นวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

คนมองธรรมชาติของมนุษย์ในลักษณะที่ว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมกับความดีที่ติดตัวมาแต่กำเนิด (Good active) มนุษย์มีอิสระสามารถที่จะพึ่งตนเองได้และมีความคิดสร้างสรรค์^๗ เช่น แนวคิดเกี่ยวกับการบรรยายในชั้นเรียน ของนักจิตวิทยากลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) โดยเน้นหลักการที่สำคัญ คือ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กแต่ละคนพื้นฐานการยอมรับความเข้าใจอย่างทัดเทียมไม่ลำเอียง ให้เด็กมีอิสระในการแสดงออกซึ่งความต้องการ ความสนใจ และความคิดเห็น จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สนองความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน ขจัดอุปสรรคที่จะมาขัดขวางการทำกิจกรรมอิสระของผู้เรียน สร้างกระบวนการเรียนการสอนไม่ให้ผู้เรียนมีความวิตกกังวลเคร่งเครียด รู้จักให้ออกาสผู้เรียนที่เรียนได้ช้าหรือเร็วตามความสามารถแต่ละบุคคลโดยมีเทคนิควิธีและกิจกรรมที่สนองความแตกต่างของผู้เรียน และพยายามหาวิธีให้ผู้เรียนได้ประสบความสำเร็จไปตามศักยภาพของตน โดยที่ครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองตามความสามารถและความพอใจแต่ละบุคคล ตามระดับสติปัญญาของตนซึ่งมีการเรียนรู้ได้ช้า-เร็ว ต่างๆ กันผู้เรียนจึงมีอิสระในการเรียนมากที่สุด นอกจากนี้ผู้เรียนยังทราบผลการเรียนได้ทันทีจากการทำแบบฝึกหัด และตรวจสอบจึงเป็นแรงจูงใจให้อยากเรียนต่อไป กลุ่มนี้มีทฤษฎีสำคัญ คือ ทฤษฎีการสร้างแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow)

ทฤษฎีการสร้างแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow) ได้ศึกษาโดยเน้นความสำคัญที่ความต้องการของมนุษย์พบว่า มนุษย์ล้วนมีความต้องการมีจะสนองความต้องการของตนทั้งสิ้น จึงเสนอแนวคิดสำคัญ ๒ ประการใหญ่ๆ คือ

๑) แรงจูงใจ (Motivation) การเรียนการสอนจะต้องสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนแรงจูงใจจะกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม หรือปฏิบัติให้บรรลุการตอบสนองความต้องการครบถ้วน

๒) ความต้องการ มนุษย์จะมีความต้องการอยู่ ๗ ชั้น คือ ความต้องการทางกาย ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการความรักความอบอุ่น ความต้องการความยอมรับของหมู่คณะ ความต้องการที่จะตระหนักในความสามารถของตน ความต้องการที่จะรู้และเข้าใจและความต้องการทางสุนทรียะ^๘ ดังนั้น การเรียนการสอนจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีนี้ จะต้องเน้นการสร้างบรรยากาศที่ตอบสนองความสนใจของผู้เรียน เน้นให้นักเรียนเริ่มเรียนรู้จากสิ่งที่รู้ ไปหาสิ่งที่ไม่รู้ เริ่มจากสิ่งที่ง่ายไปหาสิ่งที่ยาก อัน

^๗ พรรณี ชูทัยเจนจิต, จิตวิทยาการเรียนการสอน, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : ต้นอ้อแกรมมี, ๒๕๓๘), หน้า ๔๓๘.

^๘ Abraham H. Maslow, A theory of Human motivation (Psychological review, Vol. 50, 1943). PP. 340-396., อ้างถึงใน พรรณี ชูทัย เจนจิต, จิตวิทยาการเรียนรู้อ, หน้า ๔๖๓.

เป็นสาเหตุให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน ไม่เกิดการเบื่อหน่าย มีการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติได้ในสถานการณ์จริงและประสบความสำเร็จในระดับสูงต่อไป

๒.๒.๒ ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพฤติกรรมนิยม

กลุ่มพฤติกรรมนิยม ได้เน้นการศึกษาถึงพฤติกรรมของมนุษย์และได้สร้างทฤษฎีการเรียนรู้ทฤษฎีที่สำคัญ คือ ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกของพลาฟลอฟ (Pavlov) ทฤษฎีการใช้เงื่อนไขของวัตสัน (Watson) ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) ทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ (Skinner) ดังมีรายละเอียด ดังนี้

๑) ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกของพลาฟลอฟ (Pavlov)

พลาฟลอฟ (Ivan P. Pavlov) นักสรีรวิทยาชาวรัสเซีย ได้ทำการทดลองเกี่ยวกับการวางเงื่อนไขเป็นคนแรก โดยการวางเงื่อนไขและสังเกตพฤติกรรมน้ำลายไหลของสุนัข พบว่า กระบวนการที่เป็นรากฐานของการเรียนรู้ นั่น ก็คือการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งเร้ากับปฏิกิริยาตอบสนองอย่างฉับพลันหรือปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex) ให้เกิดขึ้นนั่นเอง^๙ ถ้าให้สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขควบคู่กับสิ่งเร้าที่ไม่วางเงื่อนไขก่อนแล้วตามด้วยสิ่งเร้าที่ไม่ต้องวางเงื่อนไข การวางเงื่อนไขที่ให้สิ่งเร้าทั้ง ๒ พร้อมกัน จะมีประสิทธิภาพรองลงมาและการให้สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขหลังสิ่งเร้าที่ไม่วางเงื่อนไขจะให้ประสิทธิภาพน้อยที่สุด^{๑๐}

๒) ทฤษฎีการเรียนรู้ของวัตสัน (Watson)

วัตสัน (John B. Watson) ได้นำเอาทฤษฎีการวางเงื่อนไขของพลาฟลอฟมาทดลองเกี่ยวกับอารมณ์และเจตคติ พบว่า การใช้เงื่อนไข เช่น รางวัลหรือเครื่องล่อ มีอิทธิพลต่ออารมณ์และเจตคติของเด็กและสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กได้ แนวคิดนี้ ต่อมา บูเกลสกี (Bugelski) ได้นำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้

(๑) การเรียนการสอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(๒) การวางเงื่อนไขเป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมทางด้านอารมณ์ ผู้สอนสามารถทำให้ผู้เรียนชอบหรือไม่ชอบเนื้อหาที่เรียน สิ่งแวดล้อมในการเรียน หรือแม้แต่ตัวครูได้ตั้งนั้นหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของครูก็คือการสร้างสภาวะทางอารมณ์นั่นเอง

^๙ ประสาท อิศรปริดา, จิตวิทยาการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : การพิศการต, ๒๕๒๑), หน้า ๙๗-๙๘.

^{๑๐} ประสาท อิศรปริดา, สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : นานอักษรการพิมพ์, ๒๕๓๘), หน้า ๒๐๐-๒๐๑.

(๓) การลบพฤติกรรมที่วางเงื่อนไข อาจทำได้โดยการไม่ลงโทษหรือลดความรุนแรงในการลงโทษให้น้อยลง

(๔) ครูควรรหาทางลดข้อสรุป ความเห็นหรือทัศนคติที่ผิดของเด็กและเพิ่มทัศนคติที่ดีแก่เด็กแยกแยะให้เห็นความแตกต่างกันของสิ่งที่เรียน^{๑๑}

๓) ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike)

ธอร์นไดค์ ได้ตั้งกฎการเรียนรู้ขึ้น ๓ กฎ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ได้แก่

(๑) กฎแห่งผล (Law of Effect) มีใจความว่า “การเชื่อมโยงกันระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองจะดียิ่งขึ้น เมื่อผู้เรียนแน่ใจว่าพฤติกรรมตอบสนองของตนถูกต้องการให้รางวัลจะช่วยส่งเสริมการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ อีก”

(๒) กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) มีใจความว่า การที่มีโอกาสได้กระทำซ้ำๆ ในพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง จะทำให้พฤติกรรมนั้นๆ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น การฝึกหัดที่มีการควบคุมที่ดีจะส่งผลต่อการเรียนรู้

(๓) กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) มีใจความว่า “เมื่อมีความพร้อมที่จะตอบสนองหรือแสดงพฤติกรรมใดๆ ถ้าให้โอกาสเขาได้แสดงพฤติกรรมนั้น เขาจะเต็มใจแสดงออกมา แต่ถ้าเขาไม่พร้อมที่จะตอบสนองหรือแสดงพฤติกรรม การบังคับให้แสดงพฤติกรรม ผู้ถูกบังคับย่อมไม่เต็มใจทำ”^{๑๒}

๔) ทฤษฎีการเสริมสร้างของสกินเนอร์ (Skinner)

สกินเนอร์ได้วางหลักการที่สำคัญ ๖ หลักการ ซึ่งอาจนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน^{๑๓} ดังนี้

(๑) เงื่อนไขการตอบสนอง (Operant Conditioning) เมื่อมีสิ่งเร้าย่อมมีสิ่งตอบสนองพฤติกรรมที่แสดงออกนี้จะปรากฏบ่อยหรือไม่แค่นั้นขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ การเรียนจึงเป็นตัวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของอัตราตอบสนอง

^{๑๑} อ่างแล้ว,ประสาธ อิศรปริดา, จิตวิทยาการศึกษา, หน้า ๑๐๑-๑๐๒.

^{๑๒} อีระชัย ปุณณโชติ, การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปเส้นทางสู่อาจารย์ ๓ คู่มือสำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๒), หน้า ๑๐.

^{๑๓} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๑.

(๒) การเสริมกำลัง (Reinforcement) สิ่งเร้าใหม่อาจทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลง เรียกว่า ไม่เป็นตัวเสริมแรง (No reinforce)

(๓) การเสริมแรงทันทีทันใด (Immediately of Reinforcement) สิ่งเร้าที่เป็นตัวเสริมแรงจะต้องเกิดขึ้นทันทีหลังจากมีการตอบสนอง ถ้าไม่ทำเช่นนั้นผู้เรียนอาจจะมีการตอบสนองอีกอย่างหนึ่งที่เราไม่ต้องการ เช่น คำตอบที่ถูกต้องที่มีการเสริมแรงภายใน ๕ นาที ถ้าเกินนี้ไปอาจจะไม่ได้ประโยชน์

(๔) สิ่งเร้าที่มีเงื่อนไขพิเศษโดยเฉพาะ (Discriminated Stimulus) มีบางครั้งที่ต้องการให้ผู้เรียนตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งและไม่ต้องการตอบสนองเช่นนี้อีกในเวลาหนึ่ง ผู้สอนอาจจะทำได้โดยให้สิ่งเร้าเฉพาะสำหรับการตอบสนองที่ต้องการนั้น ๆ

(๕) การยุติการตอบสนอง (Extinction) ในการตอบสนองนั้นมีการเสริมแรงแล้วมีการตอบสนองในอัตราสูง อัตราการตอบสนองนั้น การตอบสนองก็จะลดลงถึงลงเรื่อยๆ จนกระทั่งถือว่าไม่สำคัญหรือไม่ทำให้เกิดการเรียนรู้

(๖) การจัดรูปแบบพฤติกรรมเป็นขั้นๆ (Shaping) พฤติกรรมการเรียนรู้บางอย่างซับซ้อนมากมักประกอบด้วยขั้นต่างๆ ต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆ ดังนั้นการรู้พฤติกรรมขั้นสุดท้ายว่าเป็นอะไร แล้วมีการเสริมแรงแต่ละขั้นไปเรื่อยๆจนกระทั่งได้พฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการ

๒.๒.๓ ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพัฒนาการ

กลุ่มพัฒนาการมีทฤษฎีที่สำคัญ ๒ ทฤษฎี คือ ทฤษฎีความพร้อมของบรูเนอร์ (Bruner) และทฤษฎีพัฒนาการเชอว์ปีญญาของพ็อาเจต์ (Piaget) ดังมีรายละเอียด ดังนี้

๑) ทฤษฎีความพร้อมของบรูเนอร์ (Bruner)

บรูเนอร์ เน้นการสอนให้ตรงกับความพร้อมของผู้เรียน โดยแบ่งระดับความพร้อมไว้ ๓ ลักษณะ ดังนี้ คือ

(๑) ความพร้อมที่จะเรียนรู้ด้วยการกระทำ เช่น ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ได้จับต้องได้เห็นด้วยตนเอง จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

(๒) ความพร้อมที่จะเรียนจากการสังเกต ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสร้างสมรรถภาพขึ้นมาในจิตใจได้ sooner ก่อนจะทำให้เกิดการเรียนรู้

(๓) ความพร้อมที่จะเรียนรู้ เป็นการใช้สื่อความหมายทางสัญลักษณ์ โดยเริ่มจากการเรียนรู้จากของจริงไปหาภาพและไปหาสัญลักษณ์เป็นอันดับสุดท้าย^{๑๔}

ตามแนวทฤษฎีนี้ การจัดการเรียนการสอนที่ดี จะต้องนำกิจกรรมต่างๆมาใช้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลายด้วยตนเองให้ผู้เรียนเตรียมความพร้อม เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมสัมมนาทางวิชาการ กิจกรรมการจัดนิทรรศการ ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักการนี้ และจะมีผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒) ทฤษฎีการเรียนรู้ของพือาเจต์ (Piaget)

พือาเจต์ เป็นนักจิตวิทยาชาวสวิสฯ เชื่อว่า มนุษย์มีพื้นฐานการจัดการรวบรวมและการปรับตัวมาแต่กำเนิด มนุษย์สามารถพัฒนาเชาว์ปัญญาได้ เขาได้แบ่งพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาออกเป็น ๔ ระดับขั้น (stage) ตามระดับวัย คือ

(๑) ขั้น Sensor motor (แรกเกิด ถึง ๒ ขวบ) เป็นวัยที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ กับสิ่งแวดล้อม โดยใช้ประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหวของอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย

(๒) ขั้น Preoperational (๑๘ เดือน ถึง ๗ ขวบ) โครงสร้างปัญญาในวัยนี้จะใช้สัญลักษณ์แทนวัตถุสิ่งของที่อยู่รอบๆ ตัวได้หรือมีพัฒนาการทางด้านภาษา

(๓) ขั้น Concrete operations (อายุ ๗-๑๑ ปี) วัยนี้สามารถสร้างกฎเกณฑ์และตั้งเกณฑ์ในการแบ่งสิ่งแวดล้อมออกเป็นหมวดหมู่ได้ สามารถแบ่งแยกขนาด น้ำหนักของวัตถุได้

(๔) ขั้น Formal operations (๑๒ ปี ถึงวัยผู้ใหญ่) มีความคิดเป็นผู้ใหญ่ สามารถแยกเหตุผลนอกเหนือจากข้อมูลที่มีอยู่ สามารถตั้งสมมติฐานและทฤษฎี มีความสนใจนามธรรม

๒.๒.๔ ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (Group Process)

กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เป็นวิทยาการแขนงหนึ่งที่พยายามศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มบุคคล เพื่อให้ได้ซึ่งความรู้ที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของคนอันจะเป็นประโยชน์ในด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์และการปรับปรุงการทำงานของกลุ่มคนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น^{๑๕} เป็นกระบวนการที่ยึดหลักทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์ ซึ่งสนใจในเรื่องพฤติกรรมที่มีผลต่อกันและกัน ทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์นี้คือว่ากลุ่มมีอิทธิพลในด้านจิตวิทยาต่อบุคคลหลายประการทั้งด้านดี

^{๑๔} โกวิท ประมวลพฤษ, กมล ภูประเสริฐและสงบ ลักษณะ. ผลงานเลื่อนระดับ, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, ม.ป.ป.), หน้า ๙๗-๙๘., และดู พรณีย์ ชูทัย เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนรู้, หน้า ๒๐๐-๒๐๑.

^{๑๕} ทิศนา แคมมณีน, กลุ่มสัมพันธ์ทฤษฎีและปฏิบัติ, พิมพ์ครั้งแรก, (กรุงเทพมหานคร: บุรพาติลป์การพิมพ์, ๒๕๕๒), หน้า ๑.

และด้านลบ ในด้านดี เช่น กลุ่มกระตุ้นให้เกิดกำลังใจแก่สมาชิก ช่วยให้สมาชิกกล้าแสดงออกสะท้อนให้สมาชิกเห็นภาพตนเอง สนองความต้องการของสมาชิก ช่วยให้สมาชิกกระตือรือร้น กล้าตัดสินใจ รู้สึกรับผิดชอบ ตลอดจนถึงแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ พฤติกรรมที่ดีเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ทุกคนมีส่วนร่วมประสบการณ์ ความคิดเห็นแต่ละบุคคลเกิดขึ้นจากการที่ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องแสวงหาคำตอบและในที่สุดผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิต

หลักการสอนตามทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์จะต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ เน้นกระบวนการค้นพบด้วยตนเอง ฝึกการวิเคราะห์และการประยุกต์ใช้ ดังนั้นกระบวนการนี้จึงต้องใช้วิธีสอนและกิจกรรมหลายๆอย่าง เพื่อการพัฒนาคุณภาพและสมรรถภาพของมนุษย์ในโลกของการเปลี่ยนแปลง จำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีลักษณะสำคัญ ๓ ประการ^{๑๖} ดังนี้

- ๑) ให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่รู้จักคิด วิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ
- ๒) ให้ผู้เรียนเป็นผู้วางแผน การดำเนินชีวิตในอนาคตที่ชาญฉลาด ซึ่งความสามารถดังกล่าวกำหนดเป็น “การวางแผนอย่างมียุทธศาสตร์”
- ๓) ให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านการปรับปรุง การปฏิบัติงานให้เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงกำหนดให้เป็น “การปรับให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง”

๒.๒.๕ ทฤษฎีพหุปัญญา

การ์ดเนอร์ (Gardner) จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard University) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับพหุปัญญา โดยเชื่อว่า มนุษย์มีความรู้ความสามารถได้ในหลายๆ ด้าน แต่ละคนอาจมีความแตกต่างกันไป เขาวัดปัญญาของมนุษย์อาจมีได้ถึง ๘ ด้าน หรือมากกว่านี้ คือ เขาวัดปัญญาด้านภาษา เขาวัดปัญญาด้านคณิตศาสตร์หรือการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ สติปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ เขาวัดปัญญาด้านดนตรี เขาวัดปัญญาด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและกล้ามเนื้อ เขาวัดปัญญาด้านการสัมพันธ์กับผู้อื่น เขาวัดปัญญาด้านการเข้าใจตนเองและเขาวัดปัญญาด้านการเข้าใจธรรมชาติ

ทฤษฎีพหุปัญญาอาจนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น จัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมส่งเสริมเขาวัดปัญญาหลายๆด้าน จัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการเขาวัดปัญญาในแต่ละด้าน จัดการเรียนการสอนโดยเน้นเอกลักษณ์ของแต่ละคน จัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีเขาวัดปัญญาด้านต่างๆหรือควรจัดการประเมินในหลายๆ ด้าน

^{๑๖} อ่างแล้ว, ทิศนา แคมมณี, กลุ่มสัมพันธ์ทฤษฎีและปฏิบัติ, หน้า ๑๙๙- ๒๐๐.

๒.๒.๖ การเรียนรู้แบบบูรณาการ

การบูรณาการ (Integration) คือ การนำเอาความรู้มารวบรวมประมวลไว้ในหน่วยเดียวกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดหมายของหน่วยบูรณาการ ซึ่งหน่วยบูรณาการนี้จะช่วยสะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นจริงของการใช้ชีวิต เพราะการดำรงชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบันต้องอาศัยหลายอย่างมาผสมกลมกลืนกันเพื่อทำให้เกิดความสุข ไม่ได้แยกเป็นส่วนๆ ดังนั้นวิชาต่างๆ ควรจัดให้ผสมกลมกลืนกันไป การสอนแบบบูรณาการเป็นเทคนิคการสอนโดยเน้นความสนใจ ความสามารถและความต้องการของผู้เรียน การผสมผสานของการสอนเนื้อหาวิชาในแง่มุมต่างๆ อย่างสัมพันธ์กัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดและนำความคิดรวบยอดไปสร้างหลักการเพื่อใช้แก้ปัญหาต่างๆ ได้ อาจแบ่งเป็น ๔ รูปแบบ ดังนี้ คือ

๑) แบบสอดแทรก (Infusion) คือสอดแทรกเนื้อหาวิชาอื่นๆ เข้าไปในรายวิชาที่ทำการสอน

๒) แบบคู่ขนาน (parallel instruction) เป็นการสอนแบบวางแผนร่วมกัน สอนคนละวิชาแต่ความคิดรวบยอดเหมือนกัน

๓) แบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary instruction) เป็นการสอนต่างวิชา กันแต่ให้ผู้เรียนทำโครงการร่วมกัน เชื้อโยงวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน

๔) แบบข้ามวิชาหรือสอนเป็นคณะ (Trans disciplinary instruction) เป็นการสอนที่ครูผู้สอนวิชาต่างๆ มาร่วมกันเป็นคณะ วางแผนปรึกษาหารือร่วมกัน ดำเนินการสอนผู้เรียนกลุ่มเดียวกัน^{๑๗}

ทิศนา ขัมมณี ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ว่า การเรียนรู้ควรมีการจัดการที่เป็นผลลัพธ์ โดยอาศัยประสบการณ์ ความรู้สึกและความคิดเห็นของนักวิชาการจากแหล่งต่างๆ ที่เข้าไปร่วมดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้กับโรงเรียน ร่วมกันจัดทำโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน บูรณาการความรู้ของทุกฝ่ายเข้าด้วยกันซึ่งจะทำให้พบแนวทางและวิธีในการปฏิรูปการเรียนรู้อันเป็นหัวใจของการปฏิรูปของการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ การปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนนั้นแม้จะไม่ใช่ง่าย เพราะเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนเพราะเกี่ยวข้องกับบุคคลหลากหลายกลุ่ม แต่การดำเนินงานอย่างเป็นระบบไปทีละขั้นตอน โดยการทำงานทีมแบบรวมพลังอย่างมียุทธศาสตร์ จะสามารถช่วยให้งานที่ยากและดูเหมือนจะเป็นไปไม่ได้มันมีความเป็นไปได้มัน มีความเป็นไปได้และประสบความสำเร็จได้ด้วยวิธีการปฏิรูปอย่างเป็นระบบ^{๑๘}

^{๑๗} เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว, การสอนแบบบูรณาการ, (กรุงเทพมหานคร : นิวัฒน์พร, ม.ป.ป.), หน้า ๔-๕.

^{๑๘} ทิศนา ขัมมณี. ปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน เรื่องยากที่ทำได้จริง, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘), หน้า ๑๔.

กล่าวโดยสรุป กระบวนการจัดการเรียนการสอน พอจะประมวลได้ ดังนี้

- ๑) การเตรียมการก่อนการเรียนรู้อบรมความรู้ให้เหมาะสมกับวัย ประสบการณ์หรือความรู้เดิมและระดับชั้นของผู้เรียน โดยคำนึงถึงทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ๒) การจูงใจ การจูงใจผู้เรียนด้วยเนื้อหาที่ผู้เรียนสนใจ หรือการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ทั้งการวางแผนกำหนดกิจกรรมหรืองานมอบหมายที่ผู้เรียนรู้สึกว่าจะทำสำเร็จได้
- ๓) การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเห็นพฤติกรรมปลายทาง การมีแบบอย่างของผลสำเร็จจากการเรียนมีผลทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้และก่อให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบตามไปด้วย
- ๔) การตอบสนองอย่างมีชีวิตชีวา คือ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติเอง โดยผู้สอนคอยช่วยเหลือ
- ๕) การแนะนำเบื้องต้น เพราะการเรียนรู้สิ่งใหม่นั้น หากผู้เรียนไม่มีประสบการณ์ก็ควรได้รับคำแนะนำช่วยเหลือจนผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมนั้นได้โดยลำพัง
- ๖) การฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติบ่อยๆ เพื่อสร้างทักษะ
- ๗) การแจ้งผลกลับให้ทราบมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนกรณีผู้เรียนตอบสนองการเรียนได้ผลดีการให้รางวัลจะเป็นตัวเสริมแรงทำให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นอีก
- ๘) ความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกันในด้าน การเรียนรู้และอัตราการเรียนรู้ จึงควรจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน
- ๙) พฤติกรรมการสอนในชั้นเรียน ผู้สอนต้องระลึกเสมอว่า การจูงใจ การกระตุ้นความสนใจ การอภิปราย การให้คำแนะนำ การใช้ตัวเสริมแรง ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อม การเรียน ล้วนแต่มีผลทำให้ การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพแตกต่างกันออกไปทั้งสิ้น

๒.๓ ทฤษฎีรูปแบบการประเมินผลแบบ CIPP Model

คำว่า “รูปแบบ” หรือแบบจำลอง ภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Model” ซึ่งหมายถึง วิธีการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ถ่ายทอดความคิดความเข้าใจ ตลอดจนจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใดๆ ให้ปรากฏโดยใช้การสื่อสารในลักษณะต่างๆ เช่น ภาพวาด ภาพเหมือน แผนภูมิ แผนผัง ฯลฯ เพื่อให้เข้าใจได้ ง่ายและสามารถนำเสนอเรื่องราวได้อย่างมีระบบ^{๑๙} แนวคิดโมเดลการประเมิน

^{๑๙} เยาวดีราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. การประเมินโครงการแนวคิดและการปฏิบัติ. (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.๒๕๔๒), หน้า ๒๗.

แบบซิปหรือ “CIPP Model” ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เพราะเป็นโมเดลที่ได้รับการยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบันแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม เน้นการแบ่งแยกบทบาทของการทำงานระหว่างฝ่ายประเมินกับฝ่ายบริหารออกจากกันอย่างเด่นชัดกล่าวคือฝ่ายประเมินมีหน้าที่ระบุ จัดหาและนำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหาข้อมูลและนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อดำเนินกิจกรรมใดๆที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี ทั้งนี้เพื่อป้องกันการมีอคติในการประเมิน

สตัฟเฟิลบีม ได้กำหนดประเด็นการประเมินออกเป็น ๔ ประเภท ตามอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของ “CIPP Model” ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑) การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหาและความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการเช่น โครงการอาหารเสริมแก่เด็ก วัยก่อนเรียน เราจะต้องวัดส่วนสูงและชั่งน้ำหนัก ตลอดจนดูหิดเหากกลากเกลื้อน ของเด็กก่อน

๒) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสมและความพอเพียง ของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์เวลา ฯลฯ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน

๓) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไขปรับปรุงให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้นและเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการโดยมีการบันทึกไว้เป็น หลักฐานทุกขั้นตอน การประเมินกระบวนการนี้จะเน้นประโยชน์อย่างมากต่อการค้นหาจุดเด่นหรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย (Weakness) ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการซึ่งมักจะไม่สามารถศึกษาได้ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว

๔) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation :P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือมาตรฐานที่ กำหนดไว้รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิกขยายหรือปรับเปลี่ยนโครงการแต่การประเมินผล แบบนี้มีได้ให้ความสนใจต่อเรื่องผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการเท่าที่ควร

นอกจากนี้ สตัฟเฟิลบีม ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้

๑) การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมิน สภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน

๒) การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ ข้อมูลจากปัจจัยนำเข้าที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

๓) การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูล จากการประเมินกระบวนการเพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการ ดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

๔) การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ(Recycling Decisions) เช่น การตัดสินใจเพื่อใช้ข้อมูลจากการ ประเมินผลผลิต (Output) ที่เกิดขึ้นเพื่อพิจารณาการยุติ/ล้มเลิกหรือขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

๒.๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

๒.๔.๑ ความเป็นมา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี เดิมตั้งอยู่ที่ วัดมหาวนาราม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินการศึกษาเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๐ ต่อมาในปี ๒๕๔๘ได้ย้ายไปดำเนินการจัดการศึกษาไปที่ ดงบังไฟ หมู่ที่ ๑ ตำบลกระโสม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี กม. ๘ ถนนสายอุบลราชธานี - ตาลสม ห่างจากถนน ลึกเข้าไปสู่สถานที่ตั้งประมาณ ๘๐ เมตรจำนวนเนื้อที่ ๒๑๒ไร่ (เนื้อที่ทั้งหมด ๔๐๐ไร่เศษ) วิทยาเขตอุบลราชธานี ได้ดำเนินการบริหารการจัดการศึกษา ตามภารกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนทั้งหมด ๔ คณะ ดังนี้

- ๑) คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา เปิดสอน ๒ วิชาเอก
 - วิชาเอกศาสนาและปรัชญา
 - วิชาเอกพระพุทธศาสนา
- ๒) คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน เปิดสอน ๒ วิชาเอก
 - วิชาเอกสังคมศึกษา
 - วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษ
- ๓) คณะสังคมศาสตร์ เปิดสอน ๒ สาขาวิชา
 - สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

- สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ๔) คณะมนุษยศาสตร์ เปิดสอน ๑ สาขาวิชา
 - สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
- ๕) หลักสูตรประกาศนียบัตรบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.)

เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี เป็นวิทยาเขตที่ตั้งอยู่ในจังหวัดชายแดนตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย เป็นจังหวัดที่เปิดประตูประเทศไทยไปสู่กลุ่มประเทศอินโดจีนความเป็นไปได้ในการพัฒนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยแห่งคณะสงฆ์ไทยให้เป็นมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนานานาชาติอุบลราชธานี เพราะพื้นที่อาณาเขตติดต่อของจังหวัดอุบลราชธานีกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐประชาธิปไตยกัมพูชา แรงปัจจัยเกื้อหนุนที่จะพัฒนาศักยภาพของวิทยาเขตอุบลราชธานีให้ไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนา เป็นมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนานานาชาติขึ้น ก็เพราะพระสังฆาธิการและพุทธศาสนิกชนภายในจังหวัดอุบลราชธานีได้ทุ่มเทกำลังแรงใจ แรงศรัทธา และกำลังทรัพย์ในการสนับสนุนสถาบันการศึกษาของคณะสงฆ์แห่งนี้เป็นอย่างดี

ดังนั้น การที่จะพัฒนา มหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งนี้ ให้ไปสู่เป้าหมายและทิศทางใดได้นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องได้รับการอุปถัมภ์ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากพระสังฆาธิการทุกระดับ ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากภาคเอกชน พ่อค้าประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อที่จะเป็นปัจจัยเกื้อหนุนขับเคลื่อนให้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี เป็นมหาวิทยาลัยแห่งพระพุทธศาสนาและเป็นมหาวิทยาลัยแห่งชีวิตในอนาคตโดยแท้จริง

๒.๔.๒ สภาพการบริหารทั่วไป

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีระบบการบริหารและโครงสร้างตามประกาศมหาวิทยาลัย ดังนี้

- ๑) คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย
 - (๑) สภาวิทยาเขต (ตามข้อบังคับว่าด้วยสภาวิทยาเขต พ.ศ.๒๕๔๑)
 - (๒) คณะกรรมการประจำวิทยาเขต (ตาม พ.ร.บ.มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๔๐ มาตราที่ ๓๑ และมาตราที่ ๓๒)
 - (๓) คณะกรรมการประจำวิทยาลัยสงฆ์อุบลราชธานี (ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย ว่าด้วยคณะกรรมการประจำวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๔๑)
- ๒) ระดับรองและผู้ช่วยอธิการบดี ประกอบด้วย

- (๑) รองอธิการบดีวิทยาเขต
 - (๒) ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
 - (๓) ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป
- ๓) ระดับผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ ประกอบด้วย
- (๑) ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตและรองผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต
 - (๒) ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและรองผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
 - (๓) ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์และรองผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์
- ๔) ระดับหัวหน้าฝ่าย แบ่งตามส่วนงาน ดังนี้
- (๑) สำนักงานวิทยาเขตอุบลราชธานี ประกอบด้วย
 - หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป
 - หัวหน้าฝ่ายคลังและพัสดุ
 - หัวหน้าฝ่ายกิจการนิสิต
 - (๒) สำนักวิชาการวิทยาเขตอุบลราชธานี ประกอบด้วย
 - หัวหน้าฝ่ายวิชาการและวิจัย
 - หัวหน้าฝ่ายทะเบียนและวัดผล
 - หัวหน้าฝ่ายห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - (๓) วิทยาลัยสงฆ์อุบลราชธานี ประกอบด้วย
 - หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป
 - หัวหน้าฝ่ายวางแผนและวิชาการ
 - หัวหน้าสาขาวิชาต่างๆ
- ๕) ระดับงาน แบ่งตามส่วนงาน ดังนี้
- (๑) ฝ่ายบริหารงานทั่วไปในสำนักงานวิทยาเขต ประกอบด้วย
 - งานอำนวยการ
 - งานบุคคล
 - งานตรวจสอบภายใน
 - (๒) ฝ่ายคลังและพัสดุในสำนักงานวิทยาเขต ประกอบด้วย
 - งานวางแผนและงบประมาณ
 - งานการเงินและบัญชี
 - งานพัสดุ
 - (๓) ฝ่ายกิจการนิสิตในสำนักงานวิทยาเขต ประกอบด้วย
 - งานสวัสดิการนิสิต

- งานส่งเสริมกิจการนิสิต
- งานปฏิบัติศาสนกิจ
- (๔) ฝ่ายวิชาการและวิจัย ในสำนักวิชาการวิทยาเขต ประกอบด้วย
 - งานมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา
 - งานตำราและเอกสารทางวิชาการ
 - งานส่งเสริมและวิจัย
 - งานส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการสังคม
- (๕) ฝ่ายทะเบียนและวัดผล ในสำนักวิชาการ ประกอบด้วย
 - งานรับนักศึกษา
 - งานทะเบียนและประวัตินิสิต
 - งานวัดผลและประเมินผล
- (๖) ฝ่ายห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศในสำนักวิชาการ ประกอบด้วย
 - งานห้องสมุด
 - งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
- (๗) ฝ่ายบริหารทั่วไปในวิทยาลัยสงฆ์ ประกอบด้วย
 - งานบริหารและธุรการ
- (๘) ฝ่ายวางแผนและวิชาการในวิทยาลัยสงฆ์ ประกอบด้วย
 - งานวางแผนวิทยาลัยสงฆ์
 - งานจัดการศึกษา

๒.๔.๓ การจัดการเรียนการสอนในคณะสังคมศาสตร์

ปัจจุบันสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตอุบลราชธานี ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ๒ สาขาวิชา คือ สาขาวิชารัฐศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ตามหลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๕๕^{๒๐}

๑) ชื่อหลักสูตร

ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts Program in Public Administration

^{๒๐} มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต. (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๒๙๐.

๒) ชื่อปริญญา

- (๑) ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts (Public Administration)
- (๒) ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.บ (รัฐประศาสนศาสตร์)
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : B.A. (Public Administration)
- ๓) ชื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ๔) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- (๑) เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการปกครองและการบริหารตามหลักพุทธธรรมและทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์สมัยใหม่
- (๒) เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถใช้ความรู้ทางด้านการปกครองและการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพในการพัฒนาตนเอง องค์กร ชุมชน และสังคมโดยรวม
- (๓) เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำความรู้ทางด้านการปกครองและการบริหารไปประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม
- ๕) โครงสร้างหลักสูตร
(๑) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	๓๐ หน่วยกิต
(๒) หมวดวิชาเฉพาะ	๑๔๐ หน่วยกิต
(๒.๑) วิชาแกนพระพุทธศาสนา	๓๐ หน่วยกิต
(๒.๒) วิชาเฉพาะด้าน	๗๔ หน่วยกิต
- วิชาพระพุทธศาสนาประยุกต์	๑๐ หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะสาขา	๖๔ หน่วยกิต
ก. วิชาบังคับสาขา	๒๗ หน่วยกิต
ข. วิชาบังคับวิชาเอก	๒๑ หน่วยกิต
ค. วิชาเลือกวิชาเอก	๑๖ หน่วยกิต
(๓) หมวดวิชาเลือกเสรี	๖ หน่วยกิต
รวมทั้งหมด	๑๔๐ หน่วยกิต

๒.๔.๔ การจัดระบบการศึกษา

คณะสังคมศาสตร์ได้การจัดระบบการศึกษา ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด คือ ใช้ระบบหน่วยกิตทวิภาค (Semester Credit) โดยแบ่งระยะเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาค การศึกษาปกติ คือ

ภาคการศึกษาที่หนึ่ง (First Semester) มีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า ๑๖ สัปดาห์

ภาคการศึกษาที่สอง (Second Semester) มีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า ๑๖ สัปดาห์

นอกจากนั้น จะจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน (Summer Session) ต่อจากภาคการศึกษาที่สองอีก ๑ ภาคก็ได้ โดยมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ แต่ให้เพิ่มชั่วโมงการเรียนในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคปกติการศึกษาภาคฤดูร้อนเป็นภาคการศึกษาที่ไม่บังคับ

๑) ระยะเวลาการศึกษา

ระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตร ๔ ปี หรือต้องไม่ต่ำกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ แต่อย่างมากไม่เกิน ๒ เท่าของระยะเวลาการศึกษาปกติของหลักสูตร และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขอีก ๒ ภาคการศึกษา

๒) การลงทะเบียนเรียน

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยเกณฑ์ทั่วไปคือ

(๑) นิสิตสภาพสมบูรณ์ให้ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต และไม่เกิน ๒๑ หน่วยกิต ส่วนในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้ลงทะเบียนรายวิชาไม่เกิน ๑๐ หน่วยกิต

(๒) นิสิตสภาพรอพินิจในภาคการศึกษาปกติให้ลงทะเบียนรายวิชาไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิตและไม่เกิน ๑๕ ส่วนในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้ลงทะเบียนรายวิชาไม่เกิน ๖ หน่วยกิต

๓) การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา

การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยเกณฑ์ทั่วไป คือ

(๑) ให้มีการวัดผลศึกษาทุกรายการวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ในแต่ละภาคการศึกษา

(๒) นิสิตต้องมีเวลาเรียนในแต่ละรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดในภาคเรียนการศึกษานั้น จึงจะมีสิทธิเข้าสอบในรายวิชานั้น

(๓) การประเมินผลการศึกษาในแต่ละรายวิชานั้น ให้มีผลการศึกษา ระดับ (Grade) และค่าระดับ (Grade Point) ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก (Very Good)	B+	๓.๕

ดี (Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี (Very Fair)	C+	๒.๕
พอใช้ (Fair)	C	๒.๐
ค่อนข้างพอใช้ (Quite Fair)	D+	๑.๕
อ่อน (Poor)	D	๑.๐
ตก (Failed)	F	๐

ทั้งนี้ เกณฑ์คะแนนต่ำสุดที่ถือว่าผ่านในรายวิชานั้นๆ คือ ระดับ D

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ทำการวิจัยได้รวบรวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวความคิดในการศึกษาดังต่อไปนี้

วิจิตรา บัณฑิตและฉลองรัฐ อินทรีย์^{๒๑} ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านดงบาก อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถในการเขียนหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ตลอดจนนำแผนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการได้ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนแบบบูรณาการ โดยใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ ซึ่งดำเนินการเป็น ๒ วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน คือการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การสังเกต และการสะท้อนผล กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีจำนวน ๕ คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน ๖๗ คน ประกอบด้วย วิทยากรในการอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบบูรณาการ เป็นศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต ๒ จำนวน ๒ คน และกลุ่มเป้าหมาย คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ทุกคน จำนวน ๖๕ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินแผนการเรียนรู้ แบบประเมินความพึงพอใจ โดยใช้เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสามเส้า การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพคือข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยวิธี บรรยายข้อมูล

^{๒๑} วิจิตรา บัณฑิตและฉลองรัฐ อินทรีย์. การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านดงบาก อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร, (รายงานการวิจัย :วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๓ :กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๕), บทคัดย่อ.

ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ในวงรอบที่ ๑ โดยใช้กลยุทธ์การอบรม เชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ช่วยทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ความเข้าใจการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการได้ในระดับดีมาก และระดับดี คิดเป็นร้อยละ ๖๐ ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย พร้อมทั้งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงบก ร่วมกันสะท้อนผลในวงรอบที่ ๑ จึงได้ประชุมวางแผน เพื่อหาแนวทางดำเนินการแก้ไขพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ในวงรอบที่ ๒ โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ๖ ขั้นตอน ได้แก่ ขึ้นกำหนดเรื่องที่จะสอน ขึ้นกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ขึ้นกำหนดเนื้อหาย่อย ขึ้นวางแผนการสอน ขึ้นปฏิบัติการสอน ขึ้นการประเมินปรับปรุงและพัฒนา และด้านความรู้ความเข้าใจส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาที่ครูจัดกิจกรรมให้ ในด้านการเขียนหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถเขียนและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ทุกคน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ด้านดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ลงมือปฏิบัติการสอนแบบบูรณาการ เหมาะสมและบรรลุตามแผน การสอนที่กำหนดไว้ได้ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และด้านความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด

สลิลทิพย์ สุทธิสมบุรณ์^{๒๒} ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดกิจกรรมบูรณาการของครูปฐมวัย โรงเรียนนานาชาติเพื่อนเด็ก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมบูรณาการของครูปฐมวัย โรงเรียนนานาชาติเพื่อนเด็ก ด้านการดำเนินการ ด้านการจัดกิจกรรม ด้านสื่อและอุปกรณ์ และด้านการจัดสภาพแวดล้อม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูปฐมวัยโรงเรียนนานาชาติเพื่อนเด็ก สาขา ๑ และสาขา ๒ รวมจำนวน ๒๔ คน เครื่องที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบวิเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ด้านการดำเนินการ มีการจัดครูเข้าประจำแต่ละศูนย์การเรียนโดยเลือกตามความชำนาญและความถนัดของครูแต่ละคน และมีความยืดหยุ่นของระยะเวลาของกิจกรรมบูรณาการในแต่ละศูนย์การเรียน

๒. ด้านการจัดกิจกรรม ครูมีการวางแผนร่วมกันในการจัดกิจกรรมที่มีตั้งแต่ทักษะที่ง่ายไปสู่ทักษะที่ซับซ้อนขึ้น ครูให้เด็กเป็นผู้เลือกเข้าศูนย์ความสนใจของเด็กและวางแผนเงื่อนไขกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติและแก้ไขปัญหาด้วยตนเองโดยครูทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ให้ความช่วยเหลือ ครูประเมินการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนด้วยการถ่ายภาพ การสังเกตพฤติกรรม การจดบันทึกขณะเด็กแต่

^{๒๒} สลิลทิพย์ สุทธิสมบุรณ์. การศึกษาการจัดกิจกรรมบูรณาการของครูปฐมวัย โรงเรียนนานาชาติเพื่อนเด็ก, (รายงานการวิจัย :วารสารอิเล็กทรอนิกส์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,๒๕๕๕),บทคัดย่อ.

ละคนทำกิจกรรม และคัดเลือกผลงานเด็กเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงาน มีการแบ่งระดับการประเมิน ความก้าวหน้าของเด็กออกเป็น ๔ ระดับ คือ ระดับกำลังพัฒนาไปสู่เป้าหมาย ระดับพัฒนาตามเป้าหมาย ระดับพัฒนาเป้าหมายได้ดี และระดับพัฒนาเหนือกว่าเป้าหมาย

๓. ด้านสื่อและอุปกรณ์ ครูเลือกสื่อและอุปกรณ์ที่พัฒนาทักษะของเด็กได้หลากหลาย มีสื่อและอุปกรณ์ที่สามารถใช้พัฒนาทักษะของเด็กได้มากกว่า ๑ ทักษะ ใช้ประสาทสัมผัสในการรับรู้ที่หลากหลาย มีการเตรียมสื่อและอุปกรณ์เตรียมไว้อย่างเพียงพอต่อจำนวนเด็ก และมีการจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์สำรอง เด็กใช้สื่อและอุปกรณ์ในการต่อยอดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

๔. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ครูจัดพื้นที่และแบ่งบริเวณของกิจกรรมตามลักษณะของกิจกรรมและจัดพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ครูสื่อสารกับเด็กด้วยคำพูดที่ไพเราะอ่อนหวาน ทักทายเด็กอย่างอบอุ่น ครูมีการใช้ท่าทางกับเด็กด้วยการสัมผัสตัวอย่างอ่อนโยน ยิ้มแย้มแจ่มใส รวมทั้งเป็นต้นแบบของการทำงานที่ร่วมกันระหว่างครูด้วยกันและครูกับเด็ก

บุญเลี้ยง ทุมทอง^{๒๓} วิจัยเรื่อง การพัฒนาวิธีการสอนของครูโดยความร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาวิธีการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาการสอนของครูโดยการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเรื่อง เพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา และเพื่อศึกษาบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เอื้อต่อการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยแบ่งเป็น ๓ ระยะ คือ ๑) ศึกษาสภาพปัจจุบันและร่างต้นแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิธีการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ๒) ศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการสอนของครู โดยการวิจัยปฏิบัติการ และ ๓) ศึกษาและขยายผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ (๑) กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้เป็นครู ๓ คน และนักเรียน ๑๒๐ คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (๒) กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นครู ๓๕ คนโดยเลือกแบบเจาะจง (๓) กลุ่มเป้าหมายในการขยายผลการใช้รูปแบบ เป็นครู ๖๐๐ คน โดยการเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ๑) เครื่องมือในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกพฤติกรรม การจัดการเรียนรู้ ๒) เครื่องมือในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ แบบบันทึกการสอน แบบสังเกตการ

^{๒๓} บุญเลี้ยง ทุมทอง. การพัฒนาวิธีการสอนของครูโดยความร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, (รายงานการวิจัย : วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๗), บทคัดย่อ.

จัดการเรียนการสอน แบบประเมินกระบวนการเรียนรู้ระหว่างครูกับนักเรียน และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ๓) เครื่องมือในการขยายผลการใช้รูปแบบ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

๑. รูปแบบการสอนของครูโดยความร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่า มีองค์ประกอบ ๖ ด้าน ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอน สภาพแวดล้อมในการเรียน การเตรียมการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ และมี ๘ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) ชี้นำเสนอสถานการณ์ (ขัดแย้งปัญหา) ๒) ชี้นำทำความเข้าใจกับปัญหาและแสวงหาข้อมูลหรือขั้นจัดระเบียบปัญหา (แสวงหาข้อมูล) ๓) ชี้นำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (เพิ่มพูนกิจกรรม) ๔) ชี้นำสื่อสารและปรับปรุงแนวคิด (เปลี่ยนแปลงแนวคิด) ๕) ชี้นำวางแผนการนำเสนอผลการคิดของกลุ่ม (เสนอความคิดกลุ่มใหญ่) ๖) ชี้นำเสนอผลงานกลุ่ม (เปิดใจร่วมกัน) ๗) ชี้นำอภิปรายผลกระบวนการสอน (สร้างสรรค์วิสัยทัศน์) และ ๘) ชี้นำประเมินกระบวนการเรียนรู้ระหว่างครูกับนักเรียน (สะท้อนกลับกระบวนการ)

๒. ผลการใช้รูปแบบการสอนของครูพบว่า ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนและพัฒนากระบวนการสอนของครูให้ดียิ่งขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

๓. บริบทที่เอื้อต่อวิธีการสอนเรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์พบว่า โรงเรียนควรเปิดเป็นรายวิชาในกลุ่มพัฒนาผู้เรียนโดยการนำไปสอนร่วมกับวิชา แนะนำอย่างน้อย ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยให้ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและเพิ่มทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งครูควรมีความรู้ทางเพศอย่างถูกต้อง สนใจหาความรู้หรือสอบถามจากผู้รู้ การเปลี่ยนแปลงให้ครูมีทัศนคติที่เป็นกลางกับเรื่องเพศศึกษา และรู้จักสื่อที่เหมาะสม ควรเลือกสื่อที่ง่าย ให้ความรู้ถูกต้อง เหมาะกับวัย ไม่กระตุ้นความรู้สึกลงโทษ ไม่ควรรังเกียจหรืออายเวลาสอนเรื่องเพศศึกษา พยายามพูดด้วยท่าที่สงบ เป็นกลาง และเตรียมการสอนล่วงหน้า

วิฑูรย์ วีรศิลป์^{๒๔} ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนแบบบูรณาการรายวิชาความจริงของชีวิต จากการศึกษาและวิจัยในชั้นเรียนเรื่องการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนแบบบูรณาการรายวิชาความจริงของชีวิต โดยการเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญจะช่วยพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ (ลักษณะนิสัย) และทั้งด้าน IQ(Intelligence Quotient) และด้าน EQ (Emotional Quotient) ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นคน

^{๒๔} วิฑูรย์ วีรศิลป์. การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนแบบบูรณาการรายวิชาความจริงของชีวิต, (รายงานการวิจัย :มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๕), บทคัดย่อ.

เก่ง คนดีและมีความสุข การจัดกิจกรรมจึงต้องเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ สร้างสรรค์ ศึกษาและค้นคว้าได้ลงมือปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้และค้นพบความรู้ด้วยตนเอง

สรุปผลการวิจัย พบว่า

๑. การจัดกิจกรรมและการให้อิสระในการคิดหรือนึกของนักศึกษา นักศึกษามักจะทบทวนถึงสิ่งที่ตนมีประสบการณ์มาก่อน จึงแสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดออกไปตามที่ตนมีประสบการณ์ ถ้าผู้สอนเป็นผู้ช่างสังเกตสิ่งที่นักศึกษาแสดงออกโดยอิสระก็จะทราบสภาพปมหลังและความสนใจตลอดจนความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ความชอบ ไม่ชอบ

๒. กิจกรรมจะสะท้อนให้เห็นสิ่งต่างๆ บุคลิกภาพ ประสบการณ์ ความรู้สึกรู้สึกนึกคิด เจตคติ แนวความคิดจินตนาการการใช้ภาษา (พัฒนาการทางภาษา) ไหวพริบ ปฏิภาณ

๓. กิจกรรมการคิดแก้ปัญหาเรื่องใดๆ ส่วนใหญ่ มักจะมองไปที่บุคคลอื่น เช่น ผู้บริหาร ผู้มีอำนาจ ฯลฯ เป็นต้น แต่จะไม่มองว่า จุดที่ควรเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงที่แท้จริง ควรเริ่มต้นที่ตัวเราเองก่อนเป็นเบื้องต้น และเมื่อทุกคนคิดเช่นนี้ ก็จะเป็นการเริ่มต้นที่จะเป็นความจริงได้รวดเร็วดีกว่ารอให้คนอื่นเริ่มต้นก่อนแล้วจึงจะเป็นฝ่ายตาม

๔. การที่ทุกคนหยุดนิ่ง หรือพยายามเพียงเล็กน้อยไม่จริงจัง ก็ย่อมไม่เป็นผลสำเร็จ จะเป็นผลสำเร็จได้ก็ต้องพยายามอย่างเต็มที่ ผู้เริ่มต้นก่อนก็จะเป็นผู้สำเร็จก่อน

๕. การทำงาน ก็เหมือนกับการที่เราชี้มือไปที่บุคคลอื่นไม่รู้ว่ามีใครควรจะเป็นผู้เริ่มต้นก่อน เหมือนกับการเกียงงอนกัน โดยต่างคนต่างชี้ไปที่คนอื่น แต่คนอื่นก็ชี้ไปคนอื่นๆ ต่อไปจนหาคนเริ่มต้นไม่ได้ สิ่งที่ต้องการสิ่งที่คาดหวังก็ไม่มีทางสำเร็จ

๖. การให้ข้อสังเกตเมื่อชี้ไปที่ผู้อื่นนั้นเป็นข้อเตือนใจว่า การที่เราชี้ไปที่คนอื่น ๒ นิ้วนั้น นิ้วที่ออกมาหาตนเองมีถึง ๓ นิ้ว และเตือนให้เราเห็นว่า เราเองที่ควรจะเป็นเริ่มต้น

๗. ข้อคิดสำหรับทุกคนก็คือนวัตกรรมและสิ่งที่คิดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนนั้น ครูจะเป็นผู้ริเริ่มการเปลี่ยนแปลงโดยการนำไปใช้ด้วยตัวเอง ไม่จำเป็นต้องรอให้คนอื่นมาชี้แนะ เริ่มต้นให้ก่อนเราจึงจะทำตาม การเริ่มต้นที่ตัวเราเองเป็นสิ่งที่ดีที่สุด

๘. การจัดการความรู้แบบไตรสิกขา เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกับสิ่งที่เรียนจริงๆ แล้วพิจารณาให้เป็นประโยชน์ คุณ โทษ ตามความเป็นจริง ด้วยการลงมือปฏิบัติ

๙. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธาปสาทและต้องมีโยนิโสมนสิการเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดที่ถูกต้อง วิถี คิดเป็น หรือคิดอย่างเป็นระบบ รู้วิธีหาเหตุผล สืบสาว แยกแยะปัญหาได้ โดยไม่เอาอัตตาความเป็นตัวตนของตนเองเข้าจับ “โยนิโส” เป็นเหตุต้นเหตุ แหล่งเกิด ปัญหา อุบาย วิธีการ “มนสิการ” การกระทำในใจ การคิด การคำนึง ใส่ใจพิจารณา เมื่อรวมเป็น โยนิโสมนสิการ หมายถึง การกระทำในใจโดยแยกกาย โดยนำหลักการแสวงหาความรู้ตามแนวทางอริยสัจ ๔ มาใช้และนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ฮุลเลย์ (Hulley)^{๒๕} ได้ศึกษาแบบการบูรณาการเพื่อให้นักเรียนพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา สิ่งแวดล้อม ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารการเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่างๆ ในหลักสูตรโดยนำวิชาต่างๆมาบูรณาการร่วมกัน เช่น วิชาวรรณคดีกับสังคมศึกษา วิชาวิทยาศาสตร์และ วิชาสังคมศึกษาเพื่อใช้สอนนักเรียนชั้นเกรด ๕ พบว่าการจัดการ บูรณาการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนได้และเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้สมบูรณ์

เมเซอร์ (Mazur)^{๒๖} เป้าหมายการศึกษาครั้งนี้เพื่อสำรวจการใช้รูปแบบทักษะการบูรณาการ เพื่อเพิ่มความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้และการติดต่อสื่อสารเนื้อหาวิชาชีววิทยา ทักษะทั้งหมดนั้น ทักษะทั้งหมดนั้นจะนำไปใช้เพื่อการเรียนรู้และเชื่อมโยงกับความรู้ โดยรวบรวมเอาทักษะด้านการเขียน ความเข้าใจในการอ่าน ทักษะด้านการฟังและทักษะด้านการติดต่อสื่อสารไว้ในหลักสูตรชีววิทยาทั่วไป พัฒนาเทคนิคการสอน เทคนิคการเรียนรู้แบบใหม่ ซึ่งทักษะทั้งหมดนี้จะเป็นแรงเสริมในหลักสูตรโดยเบื้องต้นจะเน้นที่ทักษะการติดต่อสื่อสาร การรักความก้าวหน้า ทักษะด้านความรู้วัดโดยข้อสอบ งานที่มอบหมาย การสัมภาษณ์และการบันทึกวิทัศน์ ผลการศึกษาพบว่า ทักษะการบูรณาการนั้นจะช่วยให้ครูได้พบการเรียนรู้ที่หลากหลายและทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่เหมาะสมที่สุดกับสไตล์การเรียนรู้ของตนเองและช่วยให้เกิดแรงเสริมในทักษะการเรียนรู้ทั้งหมด กิจกรรมการเรียนต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ และผู้สอน ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น ซึ่งความสำเร็จของเขาจะเป็นแรงเสริมในการเรียนรู้ในอนาคต

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะพบว่าการบูรณาการการเรียนการสอนนั้นถูกนำไปใช้เพื่อการพัฒนาการสอนและช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาให้สูงขึ้น เพิ่มทักษะในการผสมผสานและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติจริงได้ โดยมีขั้นตอนสอนแบบบูรณาการสองวิธีคือ บูรณาการเชิงปฏิบัติการ ๔ ชั้น คือ ชั้นวางแผน ชั้นปฏิบัติ ชั้นสังเกต และชั้นการสะท้อนผล ซึ่งถือว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ที่จะสามารถทำให้เรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพย่อมก่อให้เกิดผลดีและประโยชน์สูงสุดในด้านการศึกษาต่อไป

^{๒๕} Hulley, K.L.S. "An Instructional package Integration Science and Social Studies Instruction at the Fifth-grade Level." Dissertation Abstracts University of Mississippi. 50, 1(10 May 1999), P. 23.

^{๒๖} Mazur, Stephanie Chawkin. *Intergrated Learning Skill in General Biology :E-Learning Guide*. Dissertation Abestracts International, 1988, p.49-55.

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย เรื่อง การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้นำเสนอขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี เป็นการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค One-way ANOVAs ที่สร้างขึ้นเพื่อให้ได้ข้อสรุปในประเด็นที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คือผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์และนิสิตคณะสังคมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยถือเอาประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง อันประกอบด้วย จำนวนทั้งสิ้น ๑๐๘ คน/รูป จำแนกได้ดังนี้

๑) ผู้บริหาร	จำนวน ๘ คน/รูป
๒) คณาจารย์	จำนวน ๑๕ คน/รูป
๓) นิสิต	จำนวน ๘๕ คน/รูป
รวมทั้งสิ้น	จำนวน ๑๐๘ คน/รูป

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการบูรณาการ การจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเองโดยการศึกษาค้นคว้าจากแนวคิด เอกสาร และตำราที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดเป็นข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามประกอบด้วย ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยใน ๓ ด้าน คือ วิจัยและพัฒนา ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนี้

๑) ด้านวิจัยและพัฒนา	จำนวน	๑๐ ข้อ
๒) ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม	จำนวน	๑๐ ข้อ
๓) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	จำนวน	๑๐ ข้อ

ตอนที่ ๓ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี เป็นแบบแนวสัมภาษณ์ คำถามปลายเปิด (Open-ended questions) ที่ไม่ชี้แนะ ผู้วิจัยจะใช้ทั้งเทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูปและสมุดโน้ตประกอบการเก็บข้อมูล โดยมีประเด็นคำถาม เกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน

คุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงและแม่นยำของเครื่องมือตรวจสอบโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Simple Correlation Coefficient) ที่ระบุว่า แบบทดสอบจะเที่ยงตรงก็ต่อเมื่อสามารถทำนาย พฤติกรรมในงานเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งได้ คะแนนแบบทดสอบสัมพันธ์กับความสำเร็จในงานที่ทำ^๑ เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จ ผู้วิจัยได้ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยงตรง (Reliability) ของแบบสอบถาม (Cronbach's coefficient) จนมีความเชื่อมั่นและนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

^๑ สุภาพ วาดเขียน, วิธีวิจัยและสถิติทางการวิจัยในศึกษาศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๓), หน้า ๖๖-๖๗.

๓.๓.๒ ขั้นตอนวิธีการสร้างเครื่องมือวิจัย

วิธีการสร้างเครื่องมือวิจัยการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี มีขั้นตอนดังนี้

๑) ดำเนินการศึกษาข้อมูลจากตำราเอกสารที่เกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับทำวิจัยและใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๒) กำหนดกรอบแนวคิดจากข้อมูลที่ได้ทำการศึกษา โดยแยกประเด็นที่ต้องการศึกษา และกำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามตามประเด็นสำคัญของวัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษา

๓) เสนอโครงสร้างแบบสอบถาม ต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมของการใช้ภาษา (Wording) เพื่อแก้ไขปรับปรุง แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยมีผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

๓.๑) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนอ ภิมย์จิตผ่อง มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

๓.๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพิมล ศรศักดิ์ดา รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

๓.๓) ดร.บรรยวีสต์ ฝางคำ ประธานหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

๔) นำแบบสอบถามมาประเมินหาค่า IOC เพื่อประเมินหาคำถามว่าสอดคล้องภายในของเครื่องมือในการวิจัยกับสิ่งที่ต้องการวัดเพียงใด มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือในการวิจัยทั้งฉบับ (Reliability analysis) เพื่อประเมินว่าเครื่องมือในการวิจัยแต่ละด้านมีคุณภาพพอที่จะนำไปใช้ได้หรือไม่ โดยวิธีหาค่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson s Simple correlation Coefficient)^๒ แบบทดสอบจะเที่ยงตรงก็ต่อเมื่อสามารถทำนาย พฤติกรรมในงานเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งได้ คะแนนแบบทดสอบสัมพันธ์กับความสำเร็จในงานที่ทำ^๓ จะต้องได้ค่า Alpha coefficient ไม่ต่ำกว่า ๐.๗๐ สำหรับงานวิจัยเชิงสำรวจ จนมีความเชื่อมั่นและนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

^๒ ขวนชัย เชื้อสาธุชน, วิทยาการวิจัย, (อุบลราชธานี:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๕๑), หน้า ๒๑๖.

^๓ สุภาพ วาดเขียน, วิธีวิจัยและสถิติทางการวิจัยในศึกษาศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร:ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๓), หน้า ๖๖-๖๗.

๓.๔. การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๓.๔.๑ ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลถึงรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

๓.๔.๒ ผู้วิจัยออกเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกชั้นตอน จำนวน ๑๐๘ ชุดและได้รับข้อมูลกลับทั้งหมด จำนวน ๑๐๘ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ เมื่อได้ข้อมูลแล้ว ได้นำมารวบรวมเพื่อวิเคราะห์ต่อไป

๓.๔.๓ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In Depth Interview) โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี เพื่อให้ทราบถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องดังกล่าว

๓.๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแล้ว ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามของแต่ละฉบับว่ามีความสมบูรณ์หรือไม่ ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

๓.๕.๒ นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ไปวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลเป็นรายด้านและโดยรวม โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียงและวิเคราะห์ต่อไป

ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น ๕ ระดับ แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ส่วนค่าระดับความคิดเห็นดังนี้

๕	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
๔	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
๓	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
๒	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
๑	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าระดับความคิดเห็นดังกล่าว จะมีค่าเท่ากับค่าเฉลี่ยมาตรฐาน ๑.๐๐-๕.๐๐ ซึ่งมีความหมายของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- ๕ เท่ากับค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ - ๕.๐๐ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- ๔ เท่ากับค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ - ๔.๔๙ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- ๓ เท่ากับค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ - ๓.๔๙ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- ๒ เท่ากับค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ - ๒.๔๙ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
- ๑ เท่ากับค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ - ๑.๔๙ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

๓.๕.๓ จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากการวิเคราะห์จากเอกสาร ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) ผู้วิจัยยืนยันความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล ด้วยการให้บุคคลที่อยู่ในปรากฏการณ์ที่ศึกษาและบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษา ตรวจสอบและรับรองความถูกต้อง โดยการอ่านข้อมูลดังกล่าว พร้อมให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ทักท้วงหรือยอมรับข้อมูลที่น่าเสนอ ซึ่งการตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลด้วยวิธีนี้ ผู้วิจัยใช้กับข้อมูลเบื้องต้นและข้อมูลที่เป็นส่วนที่ผู้วิจัยได้ตีความแล้ว

๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติพื้นฐาน ได้แก่

- ๓.๖.๑ ค่าร้อยละ (Percentage)
- ๓.๖.๒ ค่าเฉลี่ย (Mean)
- ๓.๖.๓ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- ๓.๖.๔ วิเคราะห์หาความสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน (Pearson Correlation)

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนราย วิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๐๘ คน/รูป เพื่อให้ได้ข้อมูลในการศึกษาและเก็บข้อมูล ดังจะเสนอรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

๔.๑ ผลการวิจัย

ผลการวิจัย จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร คณาจารย์และนิสิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี จำนวนทั้งสิ้น ๑๐๘ คน/รูป ดังนี้

๔.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
๑	เพศ		
	ชาย	๕๐	๔๖.๓
	หญิง	๑๘	๑๖.๗
	รวม	๑๐๘	๑๐๐
๒	อายุ		
	น้อยกว่า ๒๐ ปี	๖๗	๖๒.๐
	๒๑ - ๓๕ ปี	๑๖	๑๔.๘
	๓๖ - ๕๐ ปี	๑๘	๑๖.๗
	๕๑ ปีขึ้นไป	๗	๖.๕
	รวม	๑๐๘	๑๐๐

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

ข้อ	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
๓	สถานภาพ		
	พระภิกษุ	๘๗	๘๐.๖
	ฆราวาส	๒๑	๑๙.๔
	รวม	๑๐๘	๑๐๐
๔	ตำแหน่งปัจจุบัน		
	ผู้บริหาร	๘	๗.๔
	คณาจารย์	๑๕	๑๓.๙
	นิสิต	๘๕	๗๘.๗
	รวม	๑๐๘	๑๐๐

จากตารางที่ ๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย มีจำนวน ๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓ มีอายุน้อยกว่า ๒๐ ปี จำนวน ๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๐ มีสถานภาพเป็นพระภิกษุ จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๖ มีตำแหน่งปัจจุบันเป็นนิสิต จำนวน ๘๕ คน/รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๗

๔.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต อุบลราชธานี ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยใน ๓ ด้าน คือ วิจัยและพัฒนา ส่งเสริมพระพุทธศาสนา และบริการวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จากตาราง ๒-๕ ดังนี้

ตารางที่ ๒ แสดงค่าเฉลี่ยและร้อยละเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชา
 ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ในด้านวิจัยและพัฒนา ดังนี้

ข้อ	ด้านวิจัยและ พัฒนา	ระดับความคิดเห็น										\bar{X}	S.D.	แปล ผล
		มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
๑	มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาในการบูรณาการการเรียนการสอน	๓	๒.๘	๕๓	๔๙.๑	๔๐	๓๗.๐	๑๐	๙.๓	๒	๑.๙	๓.๔๑	.๗๗	ปานกลาง
๒	มีการจัดการเรียนการสอนเน้นองค์ความรู้และส่งเสริมกระบวนการวิจัย	๓	๒.๘	๔๕	๔๕.๔	๔๔	๔๐.๗	๙	๘.๓	๓	๒.๘	๓.๓๗	.๗๙	ปานกลาง
๓	มีการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านวิจัยและพัฒนาในการเรียนการสอนในรายวิชา	๐	๐	๒๘	๒๕.๙	๕๔	๕๐	๒๑	๑๙.๔	๕	๔.๖	๒.๙๗	.๘๐	ปานกลาง
๔	มีกระบวนการให้ผู้เรียนและผู้สอนมีส่วนร่วมในการวิจัยและพัฒนา	๑๔	๑๓.๐	๕๕	๕๐	๓๗	๓๔.๓	๒	๑.๙	๐	๐	๓.๗๕	.๖๙	มาก
๕	มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๑๐	๙.๓	๕๔	๕๐	๓๘	๓๕.๒	๕	๔.๖	๑	๐.๙	๓.๖๒	.๗๕	มาก
๖	มีการจัดการเรียนการสอนที่นำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเสริมด้านวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน	๓	๒.๘	๓๘	๓๕.๒	๕๖	๕๑.๙	๑๑	๑๐.๒	๐	๐	๓.๓๐	.๖๘	ปานกลาง

ตารางที่ ๒ (ต่อ)

ข้อ	ด้านวิจัยและ พัฒนา	ระดับความคิดเห็น										\bar{X}	S.D.	แปล ผล
		มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
๗	มีการนำผลการ วิจัยมาบูรณาการ ปรับปรุงพัฒนา การเรียนการสอน	๗	๖.๕	๔๙	๔๕.๔	๔๓	๓๙.๘	๗	๖.๕	๒	๑.๙	๓.๔๘	.๗๙	ปาน กลาง
๘	มีการนำผลการ ประเมินด้านการ วิจัยและพัฒนาใช้ เพื่อพัฒนาการ เรียนการสอนใน รายวิชา	๘	๗.๔	๖๑	๕๖.๕	๒๙	๒๖.๙	๙	๘.๓	๑	๐.๙	๓.๖๑	.๗๘	มาก
๙	ได้รับความรู้และ ประสบการณ์ที่ เป็นประโยชน์จาก การบูรณาการด้าน วิจัยและสามารถ ถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ แก่ชุมชน/สังคม	๒๒	๒๐.๔	๕๑	๔๗.๒	๓๔	๓๑.๕	๑	๐.๙	๐	๐	๓.๘๗	.๗๓	มาก
๑๐	สามารถนำความรู้ และประสบการณ์ จากการวิจัยและ พัฒนาไปประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวัน /การปฏิบัติงานได้	๒๑	๑๙.๔	๔๗	๔๓.๕	๓๖	๓๓.๓	๓	๒.๘	๑	๐.๙	๓.๗๗	.๘๒	มาก
รวม											๓.๕๑	.๓๘	มาก	

จากตารางที่ ๒ พบว่า การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐ
ประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านวิจัยและพัฒนา สามารถสรุปผลการ
วิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ คือ

ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือข้อ ๙ ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์จากการบูรณาการด้านวิจัยและสามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่ชุมชน/สังคม ($\bar{X} = 3.87$) ข้อ ๑๐ สามารถนำความรู้และประสบการณ์จากการวิจัยและพัฒนาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน/การปฏิบัติงานได้ ($\bar{X} = 3.77$) และข้อ ๔ มีกระบวนการให้ผู้เรียนและผู้สอนมีส่วนร่วมในการวิจัยและพัฒนา ($\bar{X} = 3.27$)

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๖ มีการจัดการเรียนการสอนที่นำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเสริมด้านวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.30$)

ตารางที่ ๓ แสดงค่าเฉลี่ยและร้อยละเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชา
ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ในด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ดังนี้

ข้อ	ด้านส่งเสริม พระพุทธศาสนา และบริการ วิชาการแก่สังคม	ระดับความคิดเห็น										\bar{X}	S.D.	แปล ผล
		มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
๑	มีระบบการบูรณาการด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการทางวิชาการแก่สังคม	๑๗	๑๕.๗	๔๓	๓๙.๘	๔๒	๓๘.๙	๖	๕.๖	๐	๐	๓.๖๕	.๘๑	มาก
๒	มีการบูรณาการที่ส่งเสริมพระพุทธศาสนากับการเรียนการสอนในรายวิชา	๑๑	๑๐.๒	๕๗	๕๒.๘	๓๖	๓๓.๓	๔	๓.๗	๐	๐	๓.๖๙	.๗๐	มาก
๓	มีกิจกรรมที่สอดคล้องเอื้อต่อการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการคณะสงฆ์	๑๑	๑๐.๒	๖๖	๖๑.๑	๒๖	๒๔.๑	๔	๓.๗	๑	๐.๙	๓.๗๕	.๗๒	มาก
๔	มีการส่งเสริมและสร้างความรู้ความเข้าใจหลักคำสอนทางพุทธศาสนา	๒๓	๒๑.๓	๔๘	๔๔.๔	๓๔	๓๑.๕	๓	๒.๘	๐	๐	๓.๘๔	.๗๘	มาก

ตารางที่ ๓ (ต่อ)

ข้อ	ด้านประเพณี และวิถีชีวิต	ระดับความคิดเห็น										\bar{X}	S.D.	แปล ผล
		มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
๕	มีการจัดประชุม และฝึกอบรมเพื่อ พัฒนาพระสงฆ์ และบุคลากรทาง ศาสนา	๑๒	๑๑.๑	๕๑	๔๗.๒	๓๙	๓๖.๑	๖	๕.๖	๐	๐	๓.๖๓	.๗๕	มาก
๖	มีการสร้างจิต สำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่ ประชาชน	๑๓	๑๒.๐	๖๑	๕๖.๕	๒๙	๒๖.๙	๕	๔.๖	๐	๐	๓.๗๕	.๗๒	มาก
๗	ส่งเสริมพระพุทธ ศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคมเพื่อ สนองต่อความ ต้องการของท้องถิ่น และการพัฒนา ประเทศ	๑๒	๑๑.๑	๔๘	๔๔.๔	๓๙	๓๖.๑	๗	๖.๕	๒	๑.๙	๓.๕๖	.๘๔	มาก
๘	มีการพัฒนาความรู้ ที่ได้จากการให้ บริการทางวิชาการ และถ่ายทอดความ รู้สู่บุคคลภายใน สถาบันและเผยแพร่ สู่สาธารณชน	๑๔	๑๓.๐	๕๕	๕๐.๙	๓๔	๓๑.๕	๔	๓.๗	๑	๐.๙	๓.๗๑	.๗๗	มาก
๙	มีความร่วมมือ ด้านบริการทาง วิชาการเพื่อการ เรียนรู้และเสริม สร้างความเข้มแข็ง ของคณะสงฆ์ มหาวิทยาลัยและ ของชุมชน	๑๕	๑๓.๙	๕๒	๔๘.๑	๓๗	๓๔.๓	๔	๓.๗	๐	๐	๓.๗๒	.๗๔	มาก

ตารางที่ ๓ (ต่อ)

ข้อ	ด้านประเพณี และวิถีชีวิต	ระดับความคิดเห็น										\bar{X}	S.D.	แปล ผล
		มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
๑๐	มีการประเมินผล ด้านส่งเสริม พระพุทธศาสนา และบริการวิชา การแก้สังคมกับ การบูรณาการการ เรียนการสอน	๒๓	๒๑.๓	๔๔	๔๐.๗	๓๘	๓๕.๒	๓	๒.๘	๐	๐	๓.๘๐	.๘๐	มาก
รวม											๓.๗๑	.๕๐	มาก	

จากตารางที่ ๓ พบว่า การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐ
ประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการ
วิชาการแก้สังคม สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ คือ

ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๑$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือข้อ ๔ มีการส่งเสริมและสร้างความรู้ความ
เข้าใจหลักคำสอนทางพุทธศาสนา ($\bar{X} = ๓.๘๔$) ข้อ ๑๐ มีการประเมินผลด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนา
และบริการวิชา การแก้สังคมกับการบูรณาการการเรียนการสอน ($\bar{X} = ๓.๘๐$) และข้อ ๒ มีการบูรณาการ
ที่ส่งเสริมพระพุทธศาสนากับการเรียนการสอนในรายวิชา ($\bar{X} = ๓.๖๙$)

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๗ ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก้สังคม
เพื่อสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นและการพัฒนาประเทศ ($\bar{X} = ๓.๓๐$)

ตารางที่ ๔ แสดงค่าเฉลี่ยและร้อยละเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชา
 ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ในด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนี้

ข้อ	ด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม	ระดับความคิดเห็น										\bar{X}	S.D.	แปล ผล
		มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
๑	มีการบูรณาการทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรม กับการจัดการเรียน การสอน	๑๔	๑๓.๐	๕๔	๕๐	๓๘	๓๕.๒	๒	๑.๙	๐	๐	๓.๗๔	.๗๐	มาก
๒	เสริมสร้างและ พัฒนาแหล่งการ เรียนรู้ด้านการทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรม ให้เอื้อต่อการศึกษา	๑๖	๑๔.๘	๕๗	๕๒.๘	๓๒	๒๙.๖	๒	๑.๙	๑	๐.๙	๓.๗๘	.๗๔	มาก
๓	สร้างจิตสำนึกและ ความภาคภูมิใจใน ความเป็นไทย สนับสนุนให้มีการ นำภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑๙	๑๗.๖	๕๔	๕๐	๓๓	๓๐.๖	๒	๑.๙	๐	๐	๓.๘๓	.๗๒	มาก
๔	มีการเผยแพร่ กิจกรรมหรือการ บริการด้านการทำนุ บำรุงศิลปะและ วัฒนธรรมต่อ สาธารณชน	๑๓	๑๒.๐	๕๔	๕๐	๓๕	๓๒.๔	๖	๕.๖	๐	๐	๓.๖๘	.๗๕	มาก
๕	การส่งเสริมและ สนับสนุนด้าน ศิลปวัฒนธรรมเกิด ประโยชน์และสร้าง คุณค่าต่อชุมชน	๑๕	๑๓.๙	๕๙	๕๔.๖	๓๓	๓๐.๖	๑	๐.๙	๐	๐	๓.๘๑	.๖๗	มาก

ตารางที่ ๔ (ต่อ)

ข้อ	ด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม	ระดับความคิดเห็น										\bar{X}	S.D.	แปล ผล
		มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
๖	ส่งเสริมให้นิสิตได้ เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม ของท้องถิ่นและ สามารถประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้	๑๗	๑๕.๗	๔๙	๔๕.๔	๓๙	๓๖.๑	๓	๒.๘	๐	๐	๓.๗๔	.๗๕	มาก
๗	การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมทำ ให้นิสิตมีความ เข้าใจเนื้อหาใน รายวิชามากขึ้นและ รู้การทำงานเป็น ขั้นตอน	๑๓	๑๒.๐	๕๑	๔๗.๒	๓๗	๓๔.๓	๖	๕.๖	๑	๐.๙	๓.๖๓	.๘๐	มาก
๘	การบูรณาการด้าน ทำนุบำรุงศิลป วัฒนธรรมทำ ให้นิสิตเรียนรู้การ ทำงานร่วมกับผู้อื่น	๖	๕.๖	๖๔	๕๙.๓	๓๐	๒๗.๘	๘	๗.๔	๐	๐	๓.๖๒	.๗๐	มาก
๙	ส่งเสริมให้นิสิต ตระหนักถึงคุณค่า การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและ กล้าแสดงออกในการ เข้าร่วมกิจกรรมด้าน ศิลปวัฒนธรรม	๒๐	๑๘.๕	๕๙	๕๔.๖	๒๕	๒๓.๑	๔	๓.๗	๐	๐	๓.๘๗	.๗๔	มาก

ตารางที่ ๔ (ต่อ)

ข้อ	ด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม	ระดับความคิดเห็น										\bar{X}	S.D.	แปล ผล
		มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
๑๐	มีการประเมินผล ของการบูรณาการ งานด้านทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒน- ธรรมกับการจัดการ เรียนการสอนและ กิจกรรมนิสิต	๑๓	๑๒.๐	๕๑	๔๗.๒	๓๗	๓๔.๓	๖	๕.๖	๑	๐.๙	๓.๖๓	.๘๐	มาก
รวม											๓.๗๓	.๕๑	มาก	

จากตารางที่ ๔ พบว่า การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐ
ประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สามารถ
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ คือ

ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน อยู่
ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๓$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ๙ ข้อส่งเสริมให้นิสิตตระหนักถึงคุณค่าการ
ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและกล้าแสดงออกในการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X} = ๓.๘๗$) ข้อ๓
สร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยสนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = ๓.๘๓$)
และข้อ ๕ การส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปวัฒนธรรมเกิดประโยชน์และสร้างคุณค่าต่อชุมชน
($\bar{X} = ๓.๘๑$)

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ ๘ การบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทำให้นิสิต
เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X} = ๓.๖๒$)

ตารางที่ ๕ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รวมทุกด้าน ดังนี้

ด้าน	การบูรณาการการจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑	ด้านวิจัยและพัฒนา	๓.๕๑	.๓๘	มาก
๒	ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม	๓.๗๑	.๕๐	มาก
๓	ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	๓.๗๓	.๕๑	มาก
รวม		๓.๖๕	.๔๖	มาก

จากตารางที่ ๖ พบว่า การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ใน ๓ ด้าน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนโดยรวม ๓ ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๓$) เรียงเป็นรายด้านลำดับจากมากไปหาน้อย คือด้านที่ ๓ ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X} = ๓.๗๓$) และด้านที่ ๒ ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ($\bar{X} = ๓.๗๑$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านที่ ๑ ด้านวิจัยและพัฒนา ($\bar{X} = ๓.๕๑$)

๔.๑.๓ สัมภาษณ์เกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย ใน ๓ ด้าน คือ ด้านวิจัยและพัฒนา ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม และด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนี้

๑) คำสัมภาษณ์ พระครูกิตติคุณโรภาส^๑

คำถาม ข้อที่ ๑ การบูรณาการงานวิจัย เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาสอนกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยด้านวิจัยและพัฒนา มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง ?

^๑ พระครูกิตติคุณโรภาส. ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์อุบลราชธานี, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตอุบลราชธานี, สัมภาษณ์, ๑ มิถุนายน ๒๕๕๘.

คำตอบ ข้อที่ ๑ การดำเนินงานวิจัยมาบูรณาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนนั้นมีปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนเองที่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบูรณาการ ให้การเรียนการสอนมีความหลากหลาย เพราะความเคยชินที่อาจารย์ผู้สอนเคยสอนมาอย่างไร ก็สอนไปอย่างนั้น ปัญหาที่สำคัญตอนนี้ คือปัญหาด้านอาจารย์ผู้สอนเอง

คำถาม ข้อที่ ๒ ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานวิจัยมาบูรณาการกับการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ อย่างไร ?

คำตอบ ข้อที่ ๒ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบูรณาการ ที่นักวิจัยได้ศึกษาค้นคว้ามีมากพอสมควร โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย เพราะว่าห้องสมุดในสมัยนี้มีเทคโนโลยีที่สามารถสืบค้นได้อย่างสะดวกสบาย การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยก็สามารถนำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน มาประยุกต์ใช้ได้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ก็พยายามสนับสนุนให้คณาจารย์ได้ทำวิจัย โดยเฉพาะวิจัยในชั้นเรียน ในรายวิชาที่รับผิดชอบ เป็นแนวทางที่ดำเนินการมาตลอด

คำถาม ข้อที่ ๓ ในการบูรณาการด้านวิจัยและพัฒนาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยควรมีรูปแบบในการบูรณาการกับการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง ?

คำตอบ ข้อที่ ๓ ในด้านรูปแบบการบูรณาการด้านวิจัยและพัฒนาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยนั้น ไม่ควรยึดรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ควรที่จะมีรูปแบบที่หลากหลาย และสามารถบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพด้วย เพราะว่าความแตกต่างของรายวิชาที่จะสามารถบูรณาการได้ ตลอดจนความเชี่ยวชาญของผู้ที่จะบูรณาการด้วย จึงไม่ควรยึดรูปแบบใดเป็นพิเศษ แต่ให้ยึดผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการบูรณาการเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ

คำถาม ข้อที่ ๔ การบูรณาการด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัย มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร ?

คำตอบ ข้อที่ ๔ ปัญหาการบูรณาการด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัย คือ การสร้างเครือข่ายในภาคส่วนต่างๆให้เชื่อมโยงความสัมพันธ์และหลอมรวมจุดประสงค์ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ให้เป็นเรื่องที่สมบูรณ์ และปัญหาเรื่องความถนัดของคณาจารย์แต่ละท่านที่จะบูรณาการให้เข้ากับการเรียนการสอนในรายวิชา

คำถาม ข้อที่ ๕ กระบวนการในการบูรณาการตามรายวิชาสอน ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม มีความเหมาะสมหรือควรแก้ไขปรับปรุงอย่างไรบ้าง ?

คำตอบ ข้อที่ ๕ กระบวนการในการบูรณาการตามรายวิชาสอนด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม คณาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชามีการบูรณาการน้อย ควรที่จะมีความสามารถในการเขียนหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ตลอดจนนำ

แผนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
ได้

คำถาม ข้อที่ ๖ มหาวิทยาลัยควรมีใช้รูปแบบใด ที่เหมาะสมกับการบูรณาการจัดการ
เรียนการสอนกับการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม อย่างไร ?

คำตอบ ข้อที่ ๖ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ควรที่จะบูรณาการแบบ
ผสมผสานและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติจริงได้ โดยมีขั้นตอนสอนแบบบูรณาการสองวิธีคือ บูรณาการ
เชิงปฏิบัติการ ๔ ชั้น คือ ชั้นวางแผน ชั้นปฏิบัติ ชั้นสังเกต และชั้นการสะท้อนผล ซึ่งถือว่าเป็นการ
จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ที่จะสามารถทำให้เรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมีคุณภาพและมี
ประสิทธิภาพย่อมก่อให้เกิดผลดีและประโยชน์สูงสุดในด้านการศึกษาต่อไป

คำถาม ข้อที่ ๗ ท่านคิดว่า การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับบูรณาการเข้ากับรายวิชาสอน มี
ปัญหาในการบูรณาการอย่างไรบ้าง ?

คำตอบ ข้อที่ ๗ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับบูรณาการเข้ากับรายวิชาสอน คือขาดความ
ร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆที่ต่างคนต่างทำ ขาดการประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน โดยเฉพาะ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์ ต้องเป็นผู้นำในด้านการทำนุบำรุง
ศิลปวัฒนธรรม เพราะว่า ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร คณาจารย์และนิสิต ส่วนใหญ่จะเป็นพระสงฆ์ บางรูปก็
เป็นระดับพระสังฆาธิการที่มีบทบาทสำคัญทางสังคม มีปัญหาคือขาดการประสานงานที่ดี

คำถาม ข้อที่ ๘ ท่านคิดว่าขั้นตอนหรือกระบวนการในการบูรณาการด้านทำนุบำรุง
ศิลปวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนในรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ อย่างไร

คำตอบ ข้อที่ ๘ กระบวนการในการบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการเรียนการ
สอนในรายวิชา ควรจะมีกระบวนการที่หลากหลาย โดยเฉพาะการขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ที่
มีความเกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม เพื่อศึกษาและเรียนรู้ร่วมกัน โดยการประมวลปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น
และร่วมกันหาวิธีการแก้ไข อาจจะเป็นการประชุมย่อยปรึกษาหารือกันหาแนวทางในการอนุรักษ์ทำนุ
บำรุงศิลปวัฒนธรรมและเผยแพร่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้

คำถาม ข้อที่ ๙ ท่านคิดว่ารูปแบบใดดีที่สุดสำหรับการบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
กับการเรียนการสอนในรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์

คำตอบ ข้อที่ ๙ สำหรับการบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนใน
รายวิชาจะต้องมีการเน้นที่การบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ของแต่ละที่ ว่าแต่ละท้องถิ่นมี
ศิลปวัฒนธรรมอะไรบ้างที่สามารถจะนำมาประยุกต์กับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยได้ เช่น ที่
จังหวัดอุบลราชธานี ก็มีศิลปวัฒนธรรมประเพณีแห่เทียนพรรษา การจัดทำต้นเทียน ก็สามารถที่จะนำมา
บูรณาการเรียนการสอนได้ แต่จะต้องทำให้เป็นระบบที่ชัดเจน คือมีการวางแผน การปฏิบัติตามแผน

การสังเกตและการสะท้อนผลการประเมินผล และปรับปรุงผลการประเมินให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม

๒) คำสัมภาษณ์ พระครูธรรมธรศิริวัฒน์ สิริวิฑฒโน, ผศ.ดร.^๒

คำถาม ข้อที่ ๑ การบูรณาการงานวิจัย เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาสอนกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยด้านวิจัยและพัฒนา มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง ?

คำตอบ ข้อที่ ๑ การบูรณาการงานวิจัย เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาสอนกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยด้านวิจัยและพัฒนา มีปัญหาอุปสรรคที่สำคัญคือ การส่งเสริมให้อาจารย์นำผลลัพธ์ที่เกิดจากการวิจัย ไปเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนได้ และการใช้ประโยชน์จริงจากงานวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของมหาวิทยาลัยได้

คำถาม ข้อที่ ๒ ในการบูรณาการด้านวิจัยและพัฒนาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยควรมีรูปแบบในการบูรณาการกับการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง ?

คำตอบ ข้อที่ ๒ ในการบูรณาการด้านวิจัยและพัฒนาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยควรมีรูปแบบในการบูรณาการกับการเรียนการสอน ในด้านการนำศาสตร์หรือความรู้วิชาต่างๆ ที่สัมพันธ์กันนำมาเข้าด้วยกันหรือผสมผสานได้อย่างกลมกลืน เพื่อนำมาจัดการเรียนการสอนภายใต้หัวข้อเดียวกันเชื่อมโยงกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการเน้นองค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชาและเน้นการสร้างความรู้ของผู้เรียน ที่มากกว่าการให้เนื้อหาโดยรู้เป็นผู้กำหนด

๓) คำสัมภาษณ์ พระมหาคำพันธ์ ปภากรโ^๓, ดร.

คำถาม ข้อที่ ๑ การบูรณาการงานวิจัย เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาสอนกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยด้านวิจัยและพัฒนา มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง ?

คำตอบ ข้อที่ ๑ การบูรณาการงานวิจัย เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาสอนกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยด้านวิจัยและพัฒนา มีปัญหาอุปสรรคในด้านของอาจารย์ผู้สอนเอง ที่จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบูรณาการ คือ

๑) งานวิจัยเป็นงานเสริมงานหลัก โดยงานหลักคือการสอนของผู้สอน เพราะงานวิจัยจะต้องเกิดควบคู่กับการเรียนการสอนเสมอ

^๒ พระครูธรรมธรศิริวัฒน์ สิริวิฑฒโน, ผศ.ดร. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี, สัมภาษณ์, ๑ มิถุนายน ๒๕๕๘.

^๓ พระมหาคำพันธ์ ปภากรโ. รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์อุบลราชธานี, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี, สัมภาษณ์, ๓ มิถุนายน ๒๕๕๘.

๒) เป็นการทำให้วิจัยตามสภาพความจริง ปัญหาเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และต้องการแก้ไขเป็นการสอดแทรกให้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

๓) งานวิจัยที่ทำนี้มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของมนุษย์ผู้ทำต้องนึกถึงประโยชน์หรือคุณค่าต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ

๔) การทำวิจัยเป็นสิ่งที่ตระหนักรู้ โดยอาจารย์ผู้สอนเองด้วย ความรู้สึกห่วงใยต่อนิสิต ปรารถนาที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

๕) สิ่งสำคัญประการสุดท้ายและเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งต่อการบูรณาการกระบวนการวิจัยกับการเรียนการสอน คือ การบูรณาการกระบวนการ วิจัยกับการเรียนการสอนจะสำเร็จมีใช้อยู่ที่ความคิดอย่างเดียว แต่อยู่ที่การลงมือทำ สุดท้ายอาจกล่าวได้ว่าการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนคุณภาพการเรียนการสอนที่ต่อเนื่องจะเกิดขึ้นได้ยาก ถ้าขาดการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ขาดการดำเนินการโดยใช้แนวคิดทางวิทยาศาสตร์ การวิจัยถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้เกิดความคิดในการบูรณาการกระบวนการวิจัย กับ การเรียนการสอน ของครู อาจารย์เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมขึ้น และ เป็น การดำเนินการเชิงวิทยาศาสตร์ที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนของครูอาจารย์อย่างแท้จริง ซึ่งผลก็คือคุณภาพของผู้เรียนนั่นเอง

คำถาม ข้อที่ ๒ มหาวิทยาลัยควรมีใช้รูปแบบใด ที่เหมาะสมกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม อย่างไร ?

คำตอบ ข้อที่ ๒ การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ควรมีกิจกรรมโครงการด้านบริการวิชาการแก่สังคม เช่น โครงการให้ความรู้เกี่ยวกับประเพณีแห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี คือ

๑) อบรมให้ความรู้แก่นิสิตเกี่ยวกับประเพณีแห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี

๒) ให้นิสิตทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ ประจำตามสถานที่ หรือวัดที่ทำเทียนพรรษา เพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจทั่วไป

๓) เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ ก็ให้นิสิตประเมินผลและจัดทำรายงานโครงการ ผู้สอนสรุป ประเมินผล และจัดทำรายงานการวิจัย

๔) คำสัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพิมล ศรศักดิ์^๔

คำถาม ข้อที่ ๑ การบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน ควรมีแนวทางในการปฏิบัติอย่างไร ?

^๔ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพิมล ศรศักดิ์. รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี, สัมภาษณ์, ๔ มิถุนายน ๒๕๕๘.

คำตอบ ข้อที่ ๑ การบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน ควรมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

๑) การวิเคราะห์รายวิชาที่จะทำการสอน ก่อนเริ่มดำเนินโครงการบริการวิชาการ เป็นเทคนิคที่ดีที่ทำให้การบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ เพราะว่าการบูรณาการสามารถดำเนินการได้ไม่ครอบคลุมทุกวิชา

๒) การวางแผนการบริการวิชาการ ต้องวางแผนให้ครอบคลุมตลอดภาคการศึกษา เพื่อให้บัณฑิตมีส่วนร่วมในกิจกรรม

๓) การนำนิสิตร่วมออกพื้นที่ให้บริการวิชาการกับอาจารย์ เป็นเทคนิคการบูรณาการที่ทำให้บัณฑิตได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง

๔) ความรู้ได้จากการบริการวิชาการหรือประเด็นปัญหาจากการบริการวิชาการสามารถนำมาใช้เป็นกรณีศึกษาให้กับบัณฑิตได้เรียนในชั้นเรียนได้

คำถาม ข้อที่ ๒ มหาวิทยาลัยควรมีแนวทางการส่งเสริมการบูรณาการ กระบวนการในการบูรณาการวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน อย่างไร ?

คำตอบ ข้อที่ ๒ มหาวิทยาลัย ควรที่จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และนโยบายของมหาวิทยาลัยที่มีนโยบายด้านการวิจัย เน้นบูรณาการการวิจัยร่วมกับการเรียนการสอน ในรูปแบบของของการส่งเสริมนโยบายของมหาวิทยาลัย เพื่อนำผลไปใช้ในการเรียนรู้และพัฒนาท้องถิ่น โดยมีแนวทางการส่งเสริม ๓ รูปแบบคือ ด้านจัดหาแหล่งทุน การถ่ายทอดองค์ การจัดโครงการทางวิจัยต่างๆที่นิสิตมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมให้อาจารย์ของมหาวิทยาลัยปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพในทุกๆ ด้าน

๕) คำสัมภาษณ์ ดร.บรรยวีสต์ ฝางคำ^๕

คำถาม ข้อที่ ๑ ในการบูรณาการด้านวิจัยและพัฒนาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยควรมีรูปแบบหรือแนวทางในการบูรณาการกับการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง ?

คำตอบ ข้อที่ ๑ ในการบูรณาการด้านวิจัยและพัฒนาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ควร มีแนวทางพัฒนาศักยภาพตนเองด้านการวิจัย และการสร้างผลงานวิจัย สำหรับอาจารย์ผู้สอนก่อนเป็นอันดับแรกคือ

๑) ต้องมุ่งสัมฤทธิ์ มีค่านิยมในการทำงานหนัก และมุ่งมั่น พัฒนาศักยภาพของตนเอง

^๕ ดร.บรรยวีสต์ ฝางคำ. หัวหน้าสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี, สัมภาษณ์, ๔ มิถุนายน ๒๕๕๘.

๒) พัฒนาสมรรถนะด้าน ICT และฐานข้อมูลของตนเอง เพื่อ แบ่งเบาภาระงาน (ลดเวลาในการทำงาน)

๓) ตั้งเป้า/กำหนดเป้าหมายงานวิจัยที่จะสร้างสรรค์ในรอบปี

๔) สังสมองค์ความรู้เพื่อสร้างต้นทุนทางปัญญา คือ การศึกษางานวิจัยอื่นๆที่ นักวิชาการได้สร้างสรรค์ผลงานไว้ เพื่อเป็นเป็นแนวทางในการทำวิจัย

คำถาม ข้อที่ ๒ มหาวิทยาลัยควรมีใช้รูปแบบใด ที่เหมาะสมกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม อย่างไร ?

คำตอบ ข้อที่ ๒ ใช้รูปแบบทักษะการบูรณาการ เพื่อเพิ่มความสามารถของนิสิตในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา เพื่อการเรียนรู้และเชื่อมโยงกับความรู้ โดยรวบรวมเอาศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น มาประยุกต์ในการเรียนการสอน

คำถาม ข้อที่ ๓ ท่านคิดว่า ขั้นตอนหรือกระบวนการในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับบูรณาการเข้ากับรายวิชาสอน ควรมีกระบวนการอย่างไรบ้าง ?

คำตอบข้อที่ ๓ ควรมีโครงการ/กิจกรรมมีความสอดคล้อง สามารถประยุกต์กับเนื้อหาสาระที่สอนควรมีการเผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมต่อสาธารณชน มีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนิสิต และมีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา โดยระบุลักษณะการนำผลการประเมินไปปรับปรุง ตลอดจนส่งเสริมให้นิสิตได้เรียนรู้วัฒนธรรมของท้องถิ่น รู้จักการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

๖) คำสัมภาษณ์ นายวุฒิพล คำตั้งหน้า^๖

คำถาม ข้อที่ ๑ การบูรณาการงานวิจัย เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาสอนกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยด้านวิจัยและพัฒนา มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง ?

คำตอบ ข้อที่ ๑ การบูรณาการงานวิจัย เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาสอนกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยด้านวิจัยและพัฒนา มีปัญหาอุปสรรคหลายอย่างคือ อาจารย์ไม่มีงานวิจัย และงานวิจัยไม่สอดคล้องกับแผนและนโยบายของมหาวิทยาลัย ผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญแก่การวิจัยมากนัก อาจารย์ผู้สอนขาดความเข้าใจในเรื่องการบูรณาการ เป็นต้น

คำถาม ข้อที่ ๒ ในการบูรณาการด้านวิจัยและพัฒนาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยควรมีรูปแบบในการบูรณาการกับการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง ?

^๖ นายวุฒิพล คำตั้งหน้า. หัวหน้าสาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี, สัมภาษณ์, ๖ มิถุนายน ๒๕๕๘.

คำตอบ ข้อที่ ๒ การบูรณาการด้านวิจัยและพัฒนาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ต้องศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัย ที่สามารถบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนแต่ละรายวิชา ซึ่งสามารถค้นคว้าทางด้านสื่อออนไลน์อย่างมาก โดยเฉพาะผู้บริหาร หัวหน้าสาขา ต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับบูรณาการ และให้อาจารย์ผู้สอนได้ศึกษาดูงานจากสถาบันการศึกษาอื่นๆ หรือหน่วยงานของรัฐที่ประสบความสำเร็จด้านการบริหาร จะได้เป็นแนวทางในนำมาพัฒนาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยได้

คำถาม ข้อที่ ๓ ท่านมีแนวทางในการนำงานวิจัยมาบูรณาการกับการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ อย่างไร ?

คำตอบ ข้อที่ ๓ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้ คณาจารย์ผู้สอนควรที่จะพยายามสร้างสรรค์ผลงานด้านวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้เกิดการเรียนรู้ที่หลายหลาย แล้วนำผลที่พบหรือเจอมาแก้ปัญหาการเรียนการสอน

คำถาม ข้อที่ ๔ มหาวิทยาลัยควรมีใช้รูปแบบใด ที่เหมาะสมกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม อย่างไร ?

คำตอบ ข้อที่ ๔ ใช้รูปแบบทักษะการบูรณาการ คือให้นิสิตได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมพระพุทธศาสนา เช่น งานวันวิสาขบูชา เปิดโอกาสให้นิสิตได้เข้าร่วมกิจกรรม ถือว่าเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ตรงให้กับนิสิต เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเพิ่มความสามารถของนิสิตในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา เพื่อการเรียนรู้และเชื่อมโยงกับความรู้ โดยรวบรวมเอาศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน

คำถาม ข้อที่ ๕ ท่านคิดว่า การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับบูรณาการเข้ากับรายวิชาสอนมีปัญหาในการบูรณาการอย่างไรบ้าง ?

คำตอบ ข้อที่ ๕ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับบูรณาการเข้ากับรายวิชาสอนมีปัญหาในการบูรณาการมีปัญหาบ้าง เช่น การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่หน่วยงานทางภาครัฐกับวัด มีความเห็นด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ไม่ตรงกัน ไม่มีกิจกรรมหรือแผนงานที่ชัดเจนในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ชัดเจน

๗) คำสัมภาษณ์ พระสมุห์จักรกฤษ์ จนทโก^๗, ดร.

คำถาม ข้อที่ ๑ ในการบูรณาการด้านวิจัยและพัฒนาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยควรมีรูปแบบในการบูรณาการกับการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง ?

คำตอบ ข้อที่ ๑ ในการบูรณาการด้านวิจัยและพัฒนาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยควรมีรูปแบบในการบูรณาการกับการเรียนการสอน คือ การนำเอาความรู้มารวบรวมประมวลไว้ในหน่วย

^๗ พระสมุห์จักรกฤษ์ จนทโก. หัวหน้าสาขาวิชาศาสนาและปรัชญา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี, สัมภาษณ์, ๖ มิถุนายน ๒๕๕๘.

เดียวกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดมุ่งหมายของหน่วยบูรณาการ ซึ่งหน่วยบูรณาการนี้จะช่วยสะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นจริงของการใช้ชีวิต เพราะการดำรงชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบันต้องอาศัยหลายอย่างมาผสมกลมกลืนกันเพื่อทำให้เกิดความสุข ไม่ได้แยกเป็นส่วนๆ ดังนั้นวิชาต่างๆ ควรจัดให้ผสมกลมกลืนกันไป การสอนแบบบูรณาการเป็นเทคนิคการสอนโดยเน้นความสนใจ ความสามารถและความต้องการของผู้เรียน การผสมผสานของการสอนเนื้อหาวิชาในแง่มุมต่างๆ อย่างสัมพันธ์กัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดและนำความคิดรวบยอดไปสร้างหลักการเพื่อใช้แก้ปัญหาต่างๆ ได้

คำถาม ข้อที่ ๒ ท่านมีแนวทางในการนำงานวิจัยมาบูรณาการกับการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ อย่างไร ?

คำตอบ ข้อที่ ๒ แนวทางในการนำงานวิจัยมาบูรณาการกับการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ คือมีการเรียนรู้ที่มีการจัดการที่เป็นผลลัพธ์ โดยอาศัยประสบการณ์ ความรู้สึกและความคิดเห็นของนักวิชาการจากแหล่งต่างๆ ที่เข้าไปร่วมดำเนินงานการปฏิบัติการเรียนรู้กับโรงเรียน ร่วมกันจัดทำโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิบัติการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน บูรณาการความรู้ของทุกฝ่ายเข้าด้วยกันซึ่งจะทำให้พบแนวทางและวิธีในการปฏิบัติการเรียนรู้อันเป็นหัวใจของการปฏิรูปของการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ โดยให้เป็นกระบวนการ คือ

๑) การเตรียมการก่อนการเรียนรู้เตรียมความรู้ให้เหมาะสมกับนิสิต ประสบการณ์หรือความรู้เดิมและระดับขั้นของผู้เรียน โดยคำนึงถึงทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒) การจูงใจ การจูงใจผู้เรียนด้วยเนื้อหาที่ผู้เรียนสนใจหรือการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ทั้งการวางแผนกำหนดกิจกรรมหรืองานมอบหมายที่ผู้เรียนรู้สึกว่า จะทำสำเร็จได้

๓) การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเห็นพฤติกรรมปลายทาง การมีแบบอย่างของผลสำเร็จจากการเรียนมีผลทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้และก่อให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบตามไปด้วย

๔) การตอบสนองอย่างมีชีวิตชีวา คือ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติเอง โดยผู้สอนคอยช่วยเหลือ

๕) การแนะนำเบื้องต้น เพราะการเรียนรู้สิ่งใหม่นั้น หากผู้เรียนไม่มีประสบการณ์ ก็ควรได้รับคำแนะนำช่วยเหลือจนผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมนั้นได้โดยลำพัง

๖) การฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติบ่อยๆ เพื่อสร้างทักษะ

๗) การแจ้งผลกลับให้ทราบ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน กรณีผู้เรียนตอบสนองการเรียนได้ผลดี การให้รางวัลจะเป็นตัวเสริมแรงทำให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นอีก

๘) ความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกันในด้านการเรียนรู้และอัตราการเรียนรู้ จึงควรจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน

คำถาม ข้อที่ ๓ มหาวิทยาลัยควรมีใช้รูปแบบใด ที่เหมาะสมกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม อย่างไร ?

คำตอบ ข้อที่ ๓ ใช้รูปแบบทักษะการบูรณาการ เพื่อเพิ่มความสามารถของนิสิตในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา เพื่อการเรียนรู้และเชื่อมโยงกับความรู้ โดยรวบรวมเอาศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น มาประยุกต์ในการเรียนการสอน

๘) คำสัมภาษณ์ นายสิทธิมนต์ ตีสันเทียะ^๘

คำถาม ข้อที่ ๑ ในการบูรณาการด้านวิจัยและพัฒนาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยควรมีรูปแบบในการบูรณาการกับการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง ?

คำตอบ ข้อที่ ๑ ในการบูรณาการด้านวิจัยและพัฒนาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยควรมีรูปแบบในการบูรณาการกับการเรียนการสอน คือ การนำเอาความรู้มารวบรวมประมวลไว้ในหน่วยเดียวกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดมุ่งหมายของหน่วยบูรณาการ ซึ่งหน่วยบูรณาการนี้จะช่วยสะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นจริงของการใช้ชีวิต เพราะการดำรงชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบันต้องอาศัยหลายอย่างมาผสมกลมกลืนกันเพื่อทำให้เกิดความสุข ไม่ได้แยกเป็นส่วนๆ ดังนั้นวิชาต่างๆ ควรจัดให้ผสมกลมกลืนกันไป การสอนแบบบูรณาการเป็นเทคนิคการสอนโดยเน้นความสนใจ ความสามารถและความต้องการของผู้เรียน การผสมผสานของการสอนเนื้อหาวิชาในแง่มุมต่างๆ อย่างสัมพันธ์กัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดและนำความคิดรวบยอดไปสร้างหลักการเพื่อใช้แก้ปัญหาต่างๆ ได้ อาจแบ่งเป็น ๔ รูปแบบ ดังนี้ คือ

๑) แบบสอดแทรก (Infusion) คือสอดแทรกเนื้อหาวิชาอื่นๆ เข้าไปในรายวิชาที่ทำการสอน

๒) แบบคู่ขนาน (parallel instruction) เป็นการสอนแบบวางแผนร่วมกัน สอนคนละวิชาแต่ความคิดรวบยอดเหมือนกัน

๓) แบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary instruction) เป็นการสอนต่างวิชา กันแต่ให้ผู้เรียนทำโครงการร่วมกัน เชื่อมโยงวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

^๘ นายสิทธิมนต์ ตีสันเทียะ. หัวหน้าสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี, สัมภาษณ์, ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๘.

๔) แบบข้ามวิชาหรือสอนเป็นคณะ (Tran disciplinary instruction) เป็นการสอนที่ครูผู้สอนวิชาต่างๆ มาร่วมกันเป็นคณะ วางแผนปรึกษาหารือร่วมกัน ดำเนินการสอนผู้เรียนกลุ่มเดียวกัน

คำถาม ข้อที่ ๓ ท่านมีแนวทางในการนำงานวิจัยมาบูรณาการกับการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ อย่างไร ?

คำตอบ ข้อที่ ๓ แนวทางในการนำงานวิจัยมาบูรณาการกับการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชา อาจารย์แต่ละคนอาจจะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับรายละเอียดและจุดมุ่งหมายของแต่ละรายวิชา ถ้าเป็นรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ ต้องบูรณาการเกี่ยวกับการบริหารจัดการในภาครัฐ คืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการในภาครัฐ นับตั้งแต่ระดับองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น โดยการนำผลวิเคราะห์ของวิจัยที่พบเห็นมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนในรายวิชาให้นิสิตได้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นต้น

คำถาม ข้อที่ ๔ มหาวิทยาลัยควรมีใช้รูปแบบใด ที่เหมาะสมกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม อย่างไร ?

คำตอบ ข้อที่ ๔ ใช้รูปแบบทักษะการบูรณาการ เพื่อเพิ่มความสามารถของนิสิตในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา เพื่อการเรียนรู้และเชื่อมโยงกับความรู้ โดยรวบรวมเอาศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น มาประยุกต์ในการเรียนการสอน

๕) คำสัมภาษณ์ พระใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล^๙

คำถาม ข้อที่ ๑ การบูรณาการงานวิจัย เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาสอนกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยด้านวิจัยและพัฒนา มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง ?

คำตอบ ข้อที่ ๑ การบูรณาการงานวิจัย เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาสอนกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยด้านวิจัยและพัฒนา ปัญหาที่พบเห็นมากที่สุด คือ อาจารย์ผู้สอนไม่มีงานวิจัยและความไม่เข้าใจวิธีการที่เข้าถึงข้อมูลวิจัย จึงทำให้การบูรณาการเรียนการสอนเกิดขึ้นได้ยาก

คำถาม ข้อที่ ๒ ในการบูรณาการด้านวิจัยและพัฒนาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยควรมีรูปแบบในการบูรณาการกับการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง ?

คำตอบ ข้อที่ ๒ ในการบูรณาการด้านวิจัยและพัฒนาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยควรมีรูปแบบในการบูรณาการกับการเรียนการสอนอย่างไรดีที่สุด คงไม่มี เพราะว่า รูปแบบและเทคนิคการสอนของอาจารย์แต่ละท่านมีความถนัดไม่เหมือนกัน แต่ที่รูปแบบที่เห็นได้ชัด คือ การเรียนการสอนแบบ

^๙ พระใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล. อาจารย์ประจำ,มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี, สัมภาษณ์, ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๘.

มีส่วนร่วม ที่อาจารย์แต่ละท่านใช้ทำเรียนการสอนอยู่ในปัจจุบัน ถ้าจะเสนอให้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ควรรูปแบบใดนั้น ตามความเห็นควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน คือ

๑) การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

๒) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ร่วมทำงานด้วยตนเอง โดยส่งเสริมให้มีกิจกรรมกลุ่มลักษณะต่างๆ อย่างหลากหลายและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ลงมือทำกิจกรรมต่างๆด้วยตนเอง

๓) จัดประสบการณ์ตรงให้แก่นิสิต โดยให้นิสิตมีโอกาสได้เรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรม เข้าใจง่าย ตรงกับความเป็นจริง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างได้ผล และส่งเสริมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงจนเกิดความสามารถและทักษะจนติดเป็นนิสัย

๔) จัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกกล้าคิดการกระทำ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาส ที่จะแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนเองต่อสาธารณชนหรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจให้เกิดในตัวนิสิต

๕) การปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยมและจริยธรรม ที่ถูกต้องดีงามให้นิสิตสามารถแยกแยะความถูกต้องดีงามและความเหมาะสมได้ สามารถขจัดความขัดแย้งได้ด้วยเหตุผล มีความกล้าหาญทางจริยธรรมและแก้ไขปัญหาด้วยปัญญาและความสามัคคี

คำถาม ข้อที่ ๓ มหาวิทยาลัยควรมีใช้รูปแบบใด ที่เหมาะสมกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม อย่างไร ?

คำตอบ ข้อที่ ๓ ใช้รูปแบบทักษะการบูรณาการ เพื่อเพิ่มความสามารถของนิสิตในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา เพื่อการเรียนรู้และเชื่อมโยงกับความรู้ โดยรวบรวมเอาศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน

คำถาม ข้อที่ ๔ ท่านคิดว่า การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับบูรณาการเข้ากับรายวิชาสอน มีปัญหาในการบูรณาการอย่างไรบ้าง ?

คำตอบ ข้อที่ ๔ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับบูรณาการเข้ากับรายวิชาสอนมีปัญหาในการบูรณาการ คือ ขาดระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และดำเนินการตามระบบที่กำหนด มีการเผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมต่อสาธารณชนน้อย ไม่มีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา ไม่มีการกำหนดหรือสร้างมาตรฐานคุณภาพด้านศิลปะและวัฒนธรรมและมีผลงานเป็นที่ยอมรับในระดับชาติ

๔.๑.๔ ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

จากข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยสามารถจัดเรียงประเด็นของข้อเสนอแนะตามความถี่ของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ได้ดังนี้ คือ

๑) ในการบูรณาการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา ควรวิเคราะห์ก่อนว่า รายวิชาใดบ้างที่สามารถนำมาบูรณาการกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย

๒) ผู้บริหาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ควรที่จะให้ความสำคัญในด้านการวิจัยและพัฒนา โดยการส่งเสริมแหล่งทุน และสนับสนุนที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น ไม่ใช่ให้เป็นเพียงแค่นโยบายเท่านั้น แต่ไม่มีแนวทางในการปฏิบัติ

๓) ควรมีแนวทางในการส่งเสริมการบูรณาการกับการวิจัยให้กับคณาจารย์ เช่น มีโครงการให้ความรู้เรื่องบูรณาการกับงานวิจัยแก่คณาจารย์

๔) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม โดยกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนที่จะให้การบริการวิชาการได้

๕) ควรมีโครงการความร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานีกับวัด และหน่วยงานทางภาครัฐอื่นๆ

๖) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ควรจัดกิจกรรมสำรวจความต้องการรับบริการทางวิชาการกับกลุ่มต่างๆในจังหวัดอุบลราชธานี

๗) มหาวิทยาลัยควรมีคู่มือการบูรณาการตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยกับการเรียนการสอนและวิจัย เพื่อเผยแพร่ให้คณาจารย์และนิสิตได้ศึกษา

๘) มหาวิทยาลัยควรดำเนินการส่งเสริมการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์ในสาขาต่างๆของมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันและกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

๙) ควรจัดให้มีการอบรมศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบูรณาการเรียนการสอนในรายวิชาของสถาบันการศึกษาอื่นๆ ในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้แก่บุคลากร

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน

ขอบเขตของการวิจัย เป็นการศึกษาการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ตาม พันธกิจของมหาวิทยาลัย ใน ๓ ด้าน คือ ด้านวิจัยและพัฒนา ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมและด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็นการศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในปัจจุบัน จึงได้รวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมโดยการสัมภาษณ์และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ซึ่งกำหนดแหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์และนิสิตคณะสังคมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยถือเอาประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น ๑๐๘ คน/รูป

๕.๑ สรุปการวิจัย

จากการศึกษาการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สรุปผล ดังนี้

๕.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย มีจำนวน ๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓ มีอายุน้อยกว่า ๒๐ ปี จำนวน ๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๐ มีสถานภาพเป็นพระภิกษุ จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๖ มีตำแหน่งปัจจุบันเป็นนิสิต จำนวน ๘๕ คน/รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๗

๕.๑.๒ การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยใน ๓ ด้าน คือ วิจัยและพัฒนา ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนี้

๕.๑.๒.๑ ด้านวิจัยและพัฒนา

การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านวิจัยและพัฒนา ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๑$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์จากการบูรณาการด้านวิจัยและสามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่ชุมชน/สังคม ($\bar{X} = ๓.๘๗$) สามารถนำความรู้และประสบการณ์จากการวิจัยและพัฒนาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน/การปฏิบัติงานได้ ($\bar{X} = ๓.๗๗$) มีกระบวนการให้ผู้เรียนและผู้สอนมีส่วนร่วมในการวิจัยและพัฒนา ($\bar{X} = ๓.๒๗$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือมีการจัดการเรียนการสอนที่นำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเสริมด้านวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = ๓.๓๐$)

๕.๑.๒.๒ ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม

การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๑$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ มีการส่งเสริมและสร้างความรู้ความเข้าใจหลักคำสอนทางพุทธศาสนา ($\bar{X} = ๓.๘๔$) มีการประเมินผลด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมกับการบูรณาการการเรียนการสอน ($\bar{X} = ๓.๘๐$) มีการบูรณาการที่ส่งเสริมพระพุทธศาสนากับการเรียนการสอนในรายวิชา ($\bar{X} = ๓.๖๙$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมเพื่อสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นและการพัฒนาประเทศ ($\bar{X} = ๓.๓๐$)

๕.๑.๒.๓ ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของ

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ข้อเสนอส่งเสริมให้นิสิตตระหนักถึงคุณค่าการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมและกล้าแสดงออกในการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.87$) สร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยสนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.83$) และการส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปวัฒนธรรมเกิดประโยชน์และสร้างคุณค่าต่อชุมชน ($\bar{X} = 3.81$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การบูรณาการด้านทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมทำให้นิสิตเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X} = 3.62$)

๕.๑.๓ สัมภาษณ์การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยใน ๓ ด้าน คือ ด้านวิจัยและพัฒนา ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม และด้านทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนี้

๕.๑.๓.๑ ด้านวิจัยและพัฒนา

จากการสัมภาษณ์พบว่า การบูรณาการด้านวิจัยและพัฒนา คือการนำงานวิจัยมาบูรณาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนนั้นมีปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนเองที่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบูรณาการ ให้การเรียนการสอนมีความหลากหลาย เพราะความเคยชินที่อาจารย์ผู้สอนเคยสอนมาอย่างไร ก็สอนไปอย่างนั้น ปัญหาที่สำคัญคือปัญหาด้านอาจารย์ผู้สอนเองและอาจารย์ไม่มีงานวิจัย และงานวิจัยไม่สอดคล้องกับแผนและนโยบายของมหาวิทยาลัย ผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญแก่การวิจัยมากนัก อาจารย์ผู้สอนขาดความเข้าใจในเรื่องการบูรณาการ เป็นต้น

ในส่วนของแนวทางในการนำงานวิจัยมาบูรณาการกับการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบูรณาการ ที่นักวิจัยได้ศึกษาค้นคว้ามีมากพอสมควร โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย เพราะในห้องสมุดในสมัยนี้มีเทคโนโลยีที่สามารถสืบค้นได้อย่างสะดวกสบาย การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยก็สามารถนำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน มาประยุกต์ใช้ได้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ก็พยายามสนับสนุนให้คณาจารย์ได้ทำวิจัย โดยเฉพาะวิจัยในชั้นเรียน ในรายวิชาที่รับผิดชอบ เป็นแนวทางที่ดำเนินการมาตลอด

ในด้านรูปแบบการบูรณาการด้านวิจัยและพัฒนาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยนั้น ไม่ควรยึดรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ควรที่จะมีรูปแบบที่หลากหลาย และสามารถบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพด้วย เพราะความแตกต่างของรายวิชาที่จะสามารถบูรณาการได้ ตลอดจนความเชี่ยวชาญของผู้ที่จะบูรณาการด้วย จึงไม่ควรยึดรูปแบบใดเป็น

พิเศษ แต่ให้ยึดผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการบูรณาการเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ และในการบูรณาการด้านวิจัยและพัฒนาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ควรมีแนวทางพัฒนาศักยภาพตนเองด้านการวิจัย และการสร้างผลงานวิจัย สำหรับอาจารย์ผู้สอนก่อนเป็นอันดับแรกคือ

- ๑) ต้องมุ่งสัมฤทธิ์ มีค่านิยมในการทำงานหนัก และมุ่งมั่น พัฒนาศักยภาพของตนเอง
- ๒) พัฒนาสมรรถนะด้าน ICT และฐานข้อมูลของตนเอง เพื่อ แบ่งเบาภาระงาน (ลดเวลาในการทำงาน)
- ๓) ตั้งเป้า/กำหนดเป้าหมายงานวิจัยที่จะสร้างสรรค์ในรอบปี
- ๔) สังสมองค์ความรู้เพื่อสร้างต้นทุนทางปัญญา คือ การศึกษางานวิจัยอื่นที่นักวิชาการได้สร้างสรรค์ผลงานไว้ เพื่อเป็นเป็นแนวทางในการทำวิจัย

๕.๑.๓.๒ ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม

จากการสัมภาษณ์ พบว่าการบูรณาการด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัย ที่เป็นปัญหาการบูรณาการด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัย คือ การสร้างเครือข่ายในภาคส่วนต่างๆให้เชื่อมโยงความสัมพันธ์และหลอมรวมจุดประสงค์ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ให้เป็นเรื่องที่สมบูรณ์ และปัญหาเรื่องความถนัดของคณาจารย์แต่ละท่านที่จะบูรณาการให้เข้ากับการเรียนการสอนในรายวิชา

กระบวนการในการบูรณาการตามรายวิชาสอนด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม คณาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชามีการบูรณาการน้อย ควรที่มีการอบรมสัมมนาอาจารย์ให้มีความรู้ความเข้าใจสามารถในการเขียนหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ตลอดจนนำแผนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการได้ และควรมีกิจกรรมโครงการด้านบริการวิชาการแก่สังคม เช่น โครงการให้ความรู้เกี่ยวกับประเพณีแห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี คือ

- ๑) อบรมให้ความรู้แก่นิสิตเกี่ยวกับประเพณีแห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี
- ๒) ให้นิสิตทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ ประจำตามสถานที่ หรือวัดที่ทำเทียนพรรษา เพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจทั่วไป
- ๓) เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ ก็ให้นิสิตประเมินผลและจัดทำรายงานโครงการ ผู้สอนสรุปประเมินผล และจัดทำรายงานการวิจัย

ในด้านรูปแบบการบูรณาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ควรที่จะบูรณาการแบบผสมผสานและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติจริงได้ โดยมีขั้นตอนสอนแบบบูรณาการสองวิธีคือ บูรณาการเชิงปฏิบัติการ ๔ ขั้น คือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติ ขั้นสังเกต และขั้นการสะท้อนผล ซึ่ง

ถือว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ที่จะสามารถทำให้เรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพย่อมก่อให้เกิดผลดีและประโยชน์สูงสุดในด้านการศึกษาต่อไป

๕.๑.๓.๓ ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

จากการสัมภาษณ์ พบว่าการบูรณาการด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับบูรณาการเข้า กับรายวิชาสอน มีปัญหาในการบูรณาการ คือขาดความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆที่ต่างคนต่างทำ ขาด การประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่เป็น มหาวิทยาลัยสงฆ์ ต้องเป็นผู้นำในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพราะว่า ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร คณาจารย์และนิสิต ส่วนใหญ่จะเป็นพระสงฆ์ บางรูปก็เป็นระดับพระสังฆาธิการที่มีบทบาทสำคัญทาง สังคม มีปัญหาคือขาดการประสานงานที่ดี

ในด้านของกระบวนการในการบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการเรียน การสอนในรายวิชา ควรจะมีกระบวนการที่หลากหลาย โดยเฉพาะการขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม เพื่อศึกษาและเรียนรู้ร่วมกัน โดยการประมวลปัญหาต่างๆที่ เกิดขึ้น และร่วมกันหาวิธีการแก้ไข อาจจะเป็นการประชุมย่อยปรึกษาหารือกันหาแนวทางในการ อนุรักษ์ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและเผยแพร่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และควรมีโครงการ/กิจกรรมมีความ สอดคล้อง สามารถประยุกต์กับเนื้อหาสาระที่สอนควรมีการเผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการด้านการ ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมต่อสาธารณชน มีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานด้าน ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนิสิต และมีการนำผลการ ประเมินไปปรับปรุงการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมนักศึกษา โดยระบุลักษณะการนำผลการประเมินไปปรับปรุง ตลอดจนส่งเสริมให้นิสิตได้ เรียนรู้วัฒนธรรมของท้องถิ่น รู้จักการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไป ปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

รูปแบบในการบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนในรายวิชา ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ คือ จะต้องมีการเน้นที่การบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ของ แต่ละที่ ว่าแต่ละท้องถิ่นมีศิลปวัฒนธรรมอะไรบ้างที่สามารถจะนำมาประยุกต์กับการเรียนการสอนใน มหาวิทยาลัยได้ เช่น ที่จังหวัดอุบลราชธานี ก็มีศิลปวัฒนธรรมประเพณีแห่เทียนพรรษา การจัดทำต้น เทียน ก็สามารถที่จะนำมาบูรณาการเรียนการสอนได้ แต่จะต้องทำให้เป็นระบบที่ชัดเจน คือมีการ วางแผน การปฏิบัติตามแผน การสังเกตและการสะท้อนผลการประเมินผล และปรับปรุงผลการ ประเมินให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม

๕.๒ อภิปรายผล

การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดังนี้

๕.๒.๑ ด้านวิจัยและพัฒนา

การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านวิจัยและพัฒนา ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์จากการบูรณาการด้านวิจัยและสามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่ชุมชน/สังคม สามารถนำความรู้และประสบการณ์จากการวิจัยและพัฒนาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน/การปฏิบัติงานได้ มีกระบวนการให้ผู้เรียนและผู้สอนมีส่วนร่วมในการวิจัยและพัฒนา มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาในการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน มีการจัดการเรียนการสอนเน้นองค์ความรู้และส่งเสริมกระบวนการวิจัย มีการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านวิจัยและพัฒนาในการเรียนการสอนในรายวิชา มีการวิจัยเพื่อพัฒนา การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการนำผลการวิจัยมาบูรณาการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน มีการนำผลการประเมินด้านการวิจัยและพัฒนาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชา

แต่ในส่วนการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ ที่นำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเสริมด้านวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนถือว่าน้อยนั้น คงเนื่องมาจากความพร้อมในด้านของเทคโนโลยีที่ใช้ภายในอาคารเรียนของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ไม่เอื้ออำนวยในการเรียนการสอนมากนัก เช่น สัญญาณอินเทอร์เน็ต ที่ใช้ภายในอาคารเรียนไม่เสถียร ขาดๆหายๆ จึงเป็นอุปสรรคในการเรียนการสอนของคณาจารย์ จึงทำให้ความคิดเห็นของคณาจารย์และนิสิตเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ในด้านการนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเสริมด้านวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนมีความเห็นว่าด้อยกว่าด้านอื่นๆ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ควรที่จะมีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ได้ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความพึงพอใจของนักเรียนและครูที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ พบว่า ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้และกระบวนการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ๑) สถานการณ์ปัญหา ๒) กิจกรรมการเรียนรู้ ๓) แหล่งเรียนรู้ ๔) สนทนากับผู้รู้ ๕)

เครื่องมือช่วยแก้ปัญหา ๖) แนวทางการแก้ปัญหา และ ๗) ครูผู้สอน ผลการหาความตรงของรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ มีความตรงภายในและภายนอก เจือปนไขที่ส่งเสริมให้การใช้โมเดลประสบผลสำเร็จ ได้แก่ คุณลักษณะของนักเรียน คุณลักษณะของผู้สอน การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนคอมพิวเตอร์ โครงสร้างพื้นฐานทางด้านสารสนเทศที่ช่วยสนับสนุนในการใช้รูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ การกำหนดจำนวนนักเรียนในการทำงานกลุ่ม ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ การกำหนดเวลาที่เหมาะสมในการสนทนากับผู้เชี่ยวชาญภายนอกและสถานการณ์ปัญหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์

๕.๒.๒ ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม

การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม มีการส่งเสริมและสร้างความรู้ความเข้าใจหลักคำสอนทางพุทธศาสนา มีการประเมินผลด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมกับการบูรณาการการเรียนการสอน มีการบูรณาการที่ส่งเสริมพระพุทธศาสนากับการเรียนการสอนในรายวิชา มีระบบการบูรณาการด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการทางวิชาการแก่สังคม มีกิจกรรมที่สอดคล้องเอื้อต่อการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมคณะสงฆ์ มีการจัดประชุมและฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพระสงฆ์และบุคลากรทางศาสนา มีการสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่ประชาชน มีการพัฒนาความรู้ที่ได้จากการให้บริการทางวิชาการและถ่ายทอดความรู้สู่บุคคลภายใน สถาบันและเผยแพร่สู่สาธารณชน มีความร่วมมือด้านบริการทางวิชาการเพื่อการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของคณะสงฆ์มหาวิทยาลัยและของชุมชน

แต่ในส่วนที่มีการบูรณาการน้อย คือ การส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมเพื่อสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นและการพัฒนาประเทศ คงเนื่องมาจากการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ ให้เข้ากับการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมเพื่อสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นและการพัฒนาประเทศ มีความสอดคล้องกันน้อย เพราะธรรมชาติของรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่จะบูรณาการกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมมีความเป็นไปได้ยาก จึงทำให้ความเห็นของคณาจารย์และนิสิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี มีความเห็นว่า มีการบูรณาการด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมที่จะบูรณาการให้สอดคล้องได้ยาก ในการบูรณาการงานบริหารวิชาการกับการเรียนการสอน มีวิธีทำได้หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการจัดการเรียนรู้เรื่อง การบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน ของกองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้การดำเนินงานการบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน

และการวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมหาวิทยาลัยจัดให้มีการจัดการความรู้ (KM) เกี่ยวกับ เรื่อง การบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน สรุประเด็นที่สามารถบูรณาการ ซึ่งมีแนวทางในการปฏิบัติ คือ (๑) กำหนดประเด็นความรู้และเป้าหมาย (๒) การกำหนดกลุ่มหมาย (๓) การแบ่งกลุ่มและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และได้เสนอแนะวิธีการบูรณาการงานบริการวิชาการเข้ากับการเรียนการสอนสามารถทำได้หลากหลายวิธีโดยสรุป (๑) การนำนักศึกษาร่วมออกพื้นที่ให้บริการ วิชาการกับอาจารย์เพื่อให้ได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง (๒) การนำข้อมูลความรู้ได้จากการบริการ วิชาการ เป็นกรณีศึกษาให้กับนักศึกษาได้เรียนในชั้นเรียน (๓) การนำประเด็นปัญหาจากการบริการ วิชาการมาถ่ายทอดในชั้นเรียนเพื่อให้นักศึกษาเกิดการแลกเปลี่ยนใน ชั้นเรียน (๔) การมอบหมายให้ นักศึกษาทำโครงการ

๕.๒.๓ ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีการส่งเสริมให้นิสิต ตระหนักถึงคุณค่าการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและกล้าแสดงออกในการเข้าร่วมกิจกรรมด้าน ศิลปวัฒนธรรม สร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยสนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญา ท้องถิ่น และการส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปวัฒนธรรมเกิดประโยชน์และสร้างคุณค่าต่อชุมชน มี การบูรณาการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอน เสริมสร้างและพัฒนาแหล่งการ เรียนรู้ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้เอื้อต่อการศึกษา มีการเผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการด้าน การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมต่อสาธารณชน ส่งเสริมให้นิสิตได้เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น และสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทำให้นิสิตมีความเข้าใจเนื้อหา ในรายวิชามากขึ้นและรู้การทำงานเป็นขั้นตอน มีการประเมินผลของการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนิสิต

แต่ในส่วนที่มีการบูรณาการน้อย คือ การบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทำให้นิสิต เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น คงเนื่องมาจากการบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็น ความเชื่อส่วนบุคคลที่จะอนุรักษ์ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่สามารถทำได้หรือเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเลย ไม่จำเป็นต้องทำงานร่วมกับคนอื่นก็ได้ อีกอย่างหนึ่ง โดยบุคลิกภาพของคนไทยจะทำงานเป็นทีมมักจะ ไม่ค่อยประสบความสำเร็จ เหมือนกับการทำโดยอิสระก็เป็นไปได้ จึงทำให้ความเห็นของคณาจารย์และ นิสิตมีความเห็นว่า การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสน ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมโดยการบูรณาการ ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทำให้นิสิตเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความเห็นสอดคล้องน้อยกว่า ด้านอื่น

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษา ทำให้ทราบว่า การบูรณาการการจัดการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ผู้บริหาร คณาจารย์และนิสิต ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนให้มีการพัฒนาที่มีคุณภาพการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพในอนาคต จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- ๑) มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมสนับสนุนให้คณาจารย์มีผลงานการวิจัยโดยการบูรณาการกับการเรียนการสอนรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ
- ๒) ควรมีโครงการหรือกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้คณาจารย์ได้เพิ่มพูนความเกี่ยวกับการบูรณาการเกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย
- ๓) ควรสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อวิจัยให้คณาจารย์ได้มีผลงานการวิจัยสามารถนำมาบูรณาการกับการเรียนการสอนได้
- ๔) ควรมีการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน เป็นต้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

- ๑) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับรายวิชาอื่นๆ
- ๒) ควรมีทำวิจัยการบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนร่วมกับรายวิชาของสาขาวิชาอื่นๆในมหาวิทยาลัย
- ๓) ควรมีการศึกษาเรื่องคุณลักษณะและเจตคติของผู้สอนที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
- ๔) ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบูรณาการที่ส่งเสริมพระพุทธศาสนา และการบริการวิชาการแก่สังคม

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

๑.๑ หนังสือ

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. การคิดเชิงบูรณาการ, กรุงเทพมหานคร : ชัคเชสมิเดีย, ๒๕๔๖.
- โกวิท ประวาลพุกษ, กมล ภู่งประเสริฐและสงบ ลักษณะ. ผลงานเลื่อนระดับ, กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, (ม.ป.ป.).
- ชนาธิป พรกุล. CAFS : A student Centered Instructional Model. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓.
- ทิตนา แคมมณี, กลุ่มสัมพันธ์ ทฤษฎีและปฏิบัติ, กรุงเทพมหานคร: บุรพาศิลป์การพิมพ์, ๒๕๔๒.
- ทิตนา แคมมณี. ปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน เรื่องยากที่ทำได้จริง, กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘.
- ธีระชัย ปุณณโชติ, การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปเส้นทางสู่อาจารย์ ๓ คู่มือสำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ ๑, กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๒.
- นที เทียมศรีจันทร์. บทสรุปการจัดทำข้อเสนอการวิจัยในเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหาร : ฉบับกระเป๋. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๔๗.
- เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว, การสอนแบบบูรณาการ, กรุงเทพมหานคร : นิวัฒน์พร, ม.ป.ป.
- ประสาธ อิศรปรีดา, จิตวิทยาการศึกษา, กรุงเทพมหานคร : การพิคอร์ต, ๒๕๒๑.
- _____. สาระดัดจิตวิทยาการศึกษา, กรุงเทพมหานคร : นำอักษรการพิมพ์, ๒๕๓๘.
- พรรณณี ชูทัยเงินจิต, จิตวิทยาการเรียนการสอน, พิมพ์ครั้งที่ ๔, กรุงเทพมหานคร : ต้นอ่อนแกรมมี, ๒๕๓๘.
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒. (ฉบับที่ ๒) แก้ไขเพิ่มเติม, กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๔๕
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระไตรปิฎกภาษาไทย, ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.
- _____. หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

วัฒนา ระจับทุกซ์. **แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพมหานคร :แอลทีเพรส
จำกัด, ๒๕๔๒.

สุวิทย์ มูลคำและคณะ. **Child center : Storyline method : การบูรณาการหลักสูตรและการ
เรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพมหานคร :ที.พี.พรีน จำกัด ,๒๕๔๓.

เยาวดีรางชัยกุล วิบูลย์ศรี. **การประเมินโครงการแนวคิดและการปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.๒๕๔๒.

๑.๒ รายงานการวิจัย

บุญเลี้ยง ทุมทอง. **การพัฒนาวิธีการสอนของครูโดยความร่วมมือกันจัดการเรียนการสอน
แบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ**, รายงานการวิจัย : วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทร์วิโรฒ, ๒๕๕๗, บทคัดย่อ.

วิจิตรา บัณฑิตและฉลองรัฐ อินทรีย์. **การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านดงบาก อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร**, รายงานการ
วิจัย :วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๓ :กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๕),
บทคัดย่อ.

วิฑูรย์ วีรศิลป์. **การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนแบบบูรณาการรายวิชาความจริงของชีวิต**,
รายงานการวิจัย :มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๕, บทคัดย่อ.

สลิลทิพย์ สุทธิสมบูรณ์. **การศึกษาการจัดกิจกรรมบูรณาการของครูปฐมวัย โรงเรียนนา
ชาติเพื่อนเด็ก**, รายงานการวิจัย :วารสารอิเล็กทรอนิกส์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๕๕,บทคัดย่อ.

๑.๓ สัมภาษณ์

พระครูกิตติคุณภาส. ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์อุบลราชธานี, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช-
วิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี, สัมภาษณ์, ๑ มิถุนายน ๒๕๕๘.

พระครูธรรมธศศิริวัฒน์ สิริวิฑูมน, ผศ.ดร. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ-
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี, สัมภาษณ์, ๑ มิถุนายน ๒๕๕๘.

พระมหาคำพันธ์ ปภาโกโร. รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์อุบลราชธานี, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ-
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี, สัมภาษณ์, ๓ มิถุนายน ๒๕๕๘.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพิมล ศรศักดิ์. รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ-
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี, สัมภาษณ์, ๔ มิถุนายน ๒๕๕๘.

ดร.บรรยวีสต์ ผางคำ. หัวหน้าสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช-
วิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี, สัมภาษณ์, ๔ มิถุนายน ๒๕๕๘.

นายวุฒิพล คำตั้งหน้า. หัวหน้าสาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอุบลราชธานี, สัมภาษณ์, ๖ มิถุนายน ๒๕๕๘.

พระสมุห์จักรกฤษ์ จนทโก. หัวหน้าสาขาวิชาศาสนาและปรัชญา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช-
วิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี, สัมภาษณ์, ๖ มิถุนายน ๒๕๕๘.

นายสิทธิมนต์ ตีสันเทียะ. หัวหน้าสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช-
วิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี, สัมภาษณ์, ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๘.

พระใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล. อาจารย์ประจำ, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต
อุบลราชธานี, สัมภาษณ์, ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๘.

๒. ภาษาอังกฤษ

๒.๑ Books

Abraham H. Maslow, "A theory of Human motivation" Psychological review,
Vol. 50, 1943.

Hulley, K.L.S. "An Instructional package Integration Science and Social Studies
Instruction at the Fifth-grade Level." Dissertation Abstracts University of
Mississippi. 50, 1(10 May 1999).

Mazur, Stephanie Chawkin. **Intergrated Learning Skill in General Biology :E-
Learning Guide.** Dissertation Abstracts International, 1988.

๒.๒ Electronics

http://202.44.34.144/kmit/knowledge_detail.php?IDKM=334

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

เรื่อง การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยของคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยทำการศึกษาการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อประโยชน์ในการที่จะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ต่อไป

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้ช่วยตอบคำถามนี้และขอได้โปรดตอบให้ครบทุกข้อตามความเห็นของท่านเพื่อที่จะได้ผลการวิจัยที่ถูกต้องมากที่สุดแล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ดังกล่าวได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรับรองว่าข้อมูลที่ท่านตอบทั้งหมดจะถือเป็นความลับและไม่มีผลเสียต่อท่านประการใดทั้งสิ้น ซึ่งในส่วนของ การนำเสนอผลการวิจัยก็จะนำผลการวิจัยเสนอในลักษณะภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถามมีทั้งหมด ๓ ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยใน ๓ ด้าน คือ วิจัยและพัฒนา ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนี้

๑) ด้านวิจัยและพัฒนา	จำนวน ๑๐ ข้อ
๒) ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม	จำนวน ๑๐ ข้อ
๓) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	จำนวน ๑๐ ข้อ

ตอนที่ ๓ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย ใน ๓ ด้าน คือด้านวิจัยและพัฒนา ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม และด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

พระมหาจิตนเรศ วุฑฒินมโม, ผศ.ดร.

ผู้วิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / (ขีดทับ) ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่านตามความเป็นจริงมากที่สุด

๑. เพศ

() ชาย

() หญิง

๒. อายุ

() น้อยกว่า ๒๐ ปี

() ๒๑-๓๕ ปี

() ๓๖-๕๐ ปี

() ๕๑ ปีขึ้นไป

๓. สถานภาพ

() พระภิกษุ

() ข้าราชการ

๔. ตำแหน่งปัจจุบัน

() คณาจารย์

() นิสิต

ตอนที่ ๒ การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย/ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มี ๓ ด้าน คือ ด้านวิจัยและพัฒนา ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริหารวิชาการแก่สังคม และด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนี้

ที่	ด้านวิจัยและพัฒนา	ระดับความเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาในการบูรณาการการเรียนการสอน					
๒	มีการจัดการเรียนการสอนเน้นองค์ความรู้และส่งเสริมกระบวนการวิจัย					
๓	มีการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านวิจัยและพัฒนาในการเรียนการสอนในรายวิชา					
๔	มีกระบวนการให้ผู้เรียนและผู้สอนมีส่วนร่วมในการวิจัยและพัฒนา					
๕	มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
๖	มีการจัดการเรียนการสอนที่นำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเสริมด้านวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน					
๗	มีการนำผลการวิจัยมาบูรณาการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน					
๘	มีการนำผลการประเมินด้านการวิจัยและพัฒนาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชา					
๙	ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์จากการบูรณาการด้านวิจัยและสามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่ชุมชน/สังคม					
๑๐	สามารถนำความรู้และประสบการณ์จากการวิจัยและพัฒนาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน/การปฏิบัติงานได้					
๑๑	มีระบบการบูรณาการด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการทางวิชาการแก่สังคม					
๑๒	มีการบูรณาการที่ส่งเสริมพระพุทธศาสนากับการ					

	เรียนการสอนในรายวิชา					
๑๓	มีกิจกรรมที่สอดคล้อง เอื้อต่อการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการคณะสงฆ์					
๑๔	มีการส่งเสริมและสร้างความรู้ความเข้าใจหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา					
๑๕	มีการจัดประชุมและฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพระสงฆ์และบุคลากรทางศาสนา					
๑๖	มีการสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่ประชาชน					
๑๗	ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมเพื่อสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นและการพัฒนาประเทศ					
๑๘	มีการพัฒนาความรู้ที่ได้จากการให้บริการทางวิชาการและถ่ายทอดความรู้สู่บุคคลภายในสถาบันและเผยแพร่สู่สาธารณชน					
๑๙	มีความร่วมมือด้านบริการทางวิชาการเพื่อการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของคณะสงฆ์มหาวิทยาลัยและของชุมชน					
๒๐	มีการประเมินผลด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมกับการบูรณาการการเรียนการสอน					
๒๑	มีการบูรณาการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอน					
๒๒	เสริมสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้เอื้อต่อการศึกษา					
๒๓	สร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยสนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น					
๒๔	มีการเผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมต่อสาธารณชน					
๒๕	การส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปวัฒนธรรมเกิดประโยชน์และสร้างคุณค่าต่อชุมชน					

๒๖	ส่งเสริมให้นิสิตได้เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น และสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
๒๗	การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทำให้นิสิตมีความเข้าใจเนื้อหาในรายวิชามากขึ้นและรู้การทำงานเป็นขั้นตอน					
๒๘	การบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทำให้นิสิตเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น					
๒๙	ส่งเสริมให้นิสิตตระหนักถึงคุณค่าการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและกล้าแสดงออกในการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม					
๓๐	มีการประเมินผลของการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนิสิต					

ตอนที่ ๓ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย ใน ๓ ด้าน คือด้านวิจัยและพัฒนา ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริหารวิชาการแก่สังคม และด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ลำดับที่.....

ชื่อ-สกุล ผู้ให้ข้อมูล

ที่อยู่ผู้ให้ข้อมูล

สถานที่ให้สัมภาษณ์

๑. ด้านวิจัยและพัฒนา

๑.๑ การบูรณาการงานวิจัย เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาสอนกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยด้านวิจัยและพัฒนา มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง ?

๑.๒ ท่านมีแนวทางในการนำงานวิจัยมาบูรณาการกับการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ อย่างไร ?

๑.๓ ในการบูรณาการด้านวิจัยและพัฒนาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยควรมีรูปแบบในการบูรณาการกับการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง ?

๒. ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม

๒.๑ การบูรณาการด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัย มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร ?

๒.๒ กระบวนการในการบูรณาการตามรายวิชาสอน ด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการ วิชาการแก่สังคม มีความเหมาะสมหรือควรแก้ไขปรับปรุงอย่างไรบ้าง ?

๒.๓ มหาวิทยาลัยควรมีใช้รูปแบบใด ที่เหมาะสมกับการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับ การส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม อย่างไร ?

๓. ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

๓.๑ ท่านคิดว่า การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับบูรณาการเข้ากับรายวิชาสอน มีปัญหาใน การบูรณาการอย่างไรบ้าง ?

๓.๒ ท่านคิดว่า ขั้นตอนหรือกระบวนการในการบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการ เรียนการสอนในรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ อย่างไร

๓.๓ ท่านคิดว่ารูปแบบใดดีที่สุด สำหรับการบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการ เรียนการสอนในรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์

(ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม)

ภาคผนวก ข

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ. ๓)

รายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	: วิทยาเขตอุบลราชธานี คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา ๔๐๑ ๓๐๘ ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ Introduction to Public Administration
๒. จำนวนหน่วยกิต ๓ หน่วยกิต (๓-๐-๖)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิมโหม (ผศ.ดร.) พธ.บ.(การสอนสังคม), รบ.(ทฤษฎีและเทคนิคทางรัฐศาสตร์), รบ.ม.(นโยบายสาธารณะ), Ph.D. (Public Administration)
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ / ชั้นปีที่ ๓
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
๘. สถานที่เรียน คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

<p>๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา</p> <p>เพื่อให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย แนวคิด ทฤษฎีและขอบเขตของการบริหารรัฐกิจ พัฒนาการของการบริหารรัฐกิจ การบริหารรัฐกิจกับการบริหารธุรกิจ นโยบายและการวางแผน การบริหารกับปัจจัยแวดล้อม การบริหารการพัฒนา การจัดและการปรับปรุงองค์การของรัฐ การวินิจฉัยสั่งการ การติดต่อประสานงานและการติดตามผลงาน ภาวะผู้นำและการบริหารราชการไทย</p>
<p>๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา</p> <p>เพื่อให้นิสิตมีความรู้พื้นฐาน เป็นการเตรียมความพร้อมด้านปัญหาในการนำความรู้ ความเข้าใจ ในทางด้านการบริหารงานรัฐกิจ เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ควรมีการเปลี่ยนแปลงตัวอย่างอ้างอิง ให้สอดคล้องกับแนวโน้มด้านการบริหารงานภาครัฐที่ได้มีความก้าวหน้า และเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย</p>

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<p>๑. คำอธิบายรายวิชา</p> <p>ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎีและขอบเขตของการบริหารรัฐกิจ พัฒนาการของการบริหารรัฐกิจ การบริหารรัฐกิจกับการบริหารธุรกิจ นโยบายและการวางแผน การบริหารกับปัจจัยแวดล้อม การบริหารการพัฒนา การจัดและการปรับปรุงองค์การของรัฐ การวินิจฉัยสั่งการ การติดต่อประสานงาน และการติดตามผลงาน ภาวะผู้นำและการบริหารราชการไทย</p>			
<p>๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p>			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
<p>๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะหรือส่วนงาน - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ) 			

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

<p>๑. คุณธรรม จริยธรรม</p>
<p>๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างราบรื่น และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เข้าใจถึงระบบการบริหารงานภาครัฐที่เน้นดำเนินการเพื่อส่วนรวม โดยผู้สอนต้องพยายามสอดแทรกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้นิสิตสามารถพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกับการศึกษาการบริหารกิจการภาครัฐ โดยมีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัตินี้</p> <p>(๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>(๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม</p> <p>(๓) มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ</p> <p>(๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์</p> <p>(๕) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม</p>
<p>๑.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับประเด็นทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักการบริหารงานภาครัฐ - อภิปรายกลุ่ม - กำหนดให้นิสิตหาตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง บทบาทสมมติ
<p>๑.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา - มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม - ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา - ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย
<p>๒. ความรู้</p>
<p>๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <p>ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปด้านความหมาย แนวคิด ทฤษฎีและขอบเขตของการบริหารรัฐกิจ พัฒนาการของการบริหารรัฐกิจ การบริหารรัฐกิจกับการบริหารธุรกิจ นโยบายและการวางแผน</p>

<p>การบริหารกับปัจจัยแวดล้อม การบริหารการพัฒนา การจัดและการปรับปรุงองค์การของรัฐ การวินิจฉัยสั่งการ การติดต่อประสานงานและการติดตามผลงาน ภาวะผู้นำและการบริหารราชการไทย</p>
<p>๒.๒ วิธีการสอน</p> <p>บรรยาย อภิปราย การทำงานกลุ่ม การนำเสนอรายงาน การวิเคราะห์กรณีศึกษาและมอบหมายให้ค้นคว้าหาบทความ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาสรุปและนำเสนอ การศึกษาโดยใช้ปัญหาและโครงงาน (Problem base learning) และเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Center)</p>
<p>๒.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบย่อย สอบกลางภาค สอบปลายภาคด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดหลักการและทฤษฎี - นำเสนอสรุปการอ่านจากการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - วิเคราะห์กรณีศึกษา
<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีการคิดอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาอันเกิดจากการบริหารจัดการภาครัฐ</p>
<p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การมอบหมายให้นิสิตทำโครงงานพิเศษและนำเสนอผลการศึกษา - อภิปรายกลุ่ม - วิเคราะห์กรณีศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐในปัจจุบัน - การสะท้อนแนวคิดจากการประพฤติ
<p>๓.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>สอบกลางภาคและปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือวิเคราะห์แนวคิดในด้านการบริหารงานภาครัฐของไทย</p>
<p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน - พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม - พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลา
<p>๔.๒ วิธีการสอน</p>

<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา - มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล หรืออ่านบทความที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา - การนำเสนอรายงาน
<p>๔.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด - รายงานที่นำเสนอ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม - รายงานการศึกษาด้วยตนเอง
<p>๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การแปล การเขียน โดยการทำรายงาน และนำเสนอในชั้นเรียน - พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา - พัฒนาทักษะในการสืบค้น ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต - ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานทางอีเมล การสร้างห้องแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ - ทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม <p>๕.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นการนำตัวเลข หรือมีสถิติอ้างอิง จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ - นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม <p>๕.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี - การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
๑	บทที่ ๑ ความหมาย แนวคิด ทฤษฎีและขอบเขตของการบริหารรัฐกิจ - ทฤษฎีการบริหาร - ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารรัฐกิจ - ทฤษฎีและขอบเขตของการบริหารรัฐกิจ	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิมิโม (ผศ.ดร.)
๒	บทที่ ๒ พัฒนาการของการบริหารรัฐกิจ - พาราไดม์ของการบริหารรัฐกิจ - ทฤษฎีของพาราไดม์การบริหารรัฐกิจ - วิวัฒนาการของการบริหารรัฐกิจในไทย	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากพัฒนาการของวิชา	พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิมิโม (ผศ.ดร.)
๓	บทที่ ๓ นโยบายและแผน - ความหมายของนโยบาย - ความสำคัญของนโยบาย - ประเภทของนโยบาย - การบวนาการของนโยบาย - หน้าที่และประโยชน์ของนโยบาย	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากแนวคิด ทฤษฎี	พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิมิโม (ผศ.ดร.)
๔	บทที่ ๓ นโยบายและแผน (ต่อ) - ความหมายของแผน - ความสำคัญของแผน - ประเภทของแผน - การบวนาการของการวางแผน - หน้าที่และประโยชน์ของแผนและการวางแผน	๓	ทดสอบย่อยและบรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากแนวคิด ทฤษฎี	พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิมิโม (ผศ.ดร.)
๕	บทที่ ๔ การบริหารรัฐกิจและการบริหารธุรกิจ - ความหมายของการบริหารธุรกิจ - ความสำคัญของการบริหารรัฐกิจ - การเปรียบเทียบระหว่างการบริหารรัฐกิจ และการบริหารธุรกิจ	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากแนวคิด ทฤษฎี	พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิมิโม (ผศ.ดร.)

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
๖	บทที่ ๕ การบริหารรัฐกิจกับปัจจัยแวดล้อมทางการบริหาร - ความหมายของปัจจัยแวดล้อมทางการบริหาร	๓	บรรยาย อภิปราย ตัวอย่างการศึกษาจาก ปัญหาโครงการงาน	พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิชิมโม (ผศ.ดร.)
๗	บทที่ ๖ การบริหารการพัฒนา - ที่มาของการบริหารการพัฒนา - ความหมายและหลักการของการบริหารการพัฒนา -การบริหารกับการพัฒนา	๓	บรรยาย อภิปราย ตัวอย่างการศึกษาจาก ปัญหาโครงการงาน Problem base learning	พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิชิมโม (ผศ.)ดร.)
๘	ข้อสอบกลางภาค	๓	สอบกลางภาค	กรรมการคุมสอบ
๙	บทที่ ๗ การจัดและปรับปรุงองค์การของรัฐ - ความหมายและการพัฒนาองค์การ - ประเภทของการจัดองค์การ - หลักการจัดองค์การ - การปรับปรุงองค์การของรัฐ	๓	บรรยาย อภิปราย ตัวอย่างการวิเคราะห์ ปัญหาทางปรับปรุง องค์การ	พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิชิมโม (ผศ.ดร.)
๑๐	บทที่ ๘ ภาวะผู้นำและการวินิจฉัยสั่งการ - ความหมายความสำคัญของผู้นำและภาวะผู้นำ - คุณลักษณะของผู้นำ - ความหมายความสำคัญของการวินิจฉัยสั่งการ - ความสอดคล้องกันของภาวะผู้นำและการวินิจฉัยสั่งการ	๓	ทดสอบย่อยและ บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการวิเคราะห์ ปัญหาของผู้นำและ ภาวะผู้นำ	พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิชิมโม (ผศ.ดร.)
๑๑	บทที่ ๙ การติดต่อประสานงานและการติดตามผล - ความหมายความสำคัญของการติดต่อประสานงาน - ลักษณะและหลักการติดต่อประสานงาน - การติดตามตรวจสอบและการประเมินผล	๓	บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการวิเคราะห์ ปัญหาของการติดต่อ ประสานงานและการ ติดตามผล	พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิชิมโม (ผศ.ดร.)
๑๒	บทที่ ๑๐ การบริหารราชการไทย - วิวัฒนาการของการบริหารราชการไทย - โครงสร้างการบริหารราชการไทย - สภาพปัญหาที่สะสมในระบบราชการไทย	๓	บรรยาย ศึกษากรณี ศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษาจาก ปัญหาโครงการงาน	พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิชิมโม (ผศ.ดร.)

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
๑๓	บทที่ ๑๐ การบริหารราชการไทย (ต่อ) - ระบบราชการจำเป็นต่อการบริหาร ประเทศ - การจัดองค์การระบบราชการไทย	๓	อภิปราย ประเด็นจาก สถานการณ์จริงจาก ระบบราชการไทย ปัจจุบัน	พระมหาจิตินเรศ วุฑฒิมโม่ (ผศ.ดร.)
๑๔	บทที่ ๑๑ การปฏิรูประบบราชการไทย - ความหมายและแนวคิดการปฏิรูประบบ ราชการ - การปฏิรูประบบราชการตั้งแต่อดีตถึง ปัจจุบัน - ความมุ่งหวังของการปฏิรูประบบราชการ	๓	บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย จากปัญหาโครงการ การปฏิรูประบบราชการ	พระมหาจิตินเรศ วุฑฒิมโม่ (ผศ.ดร.)
๑๕	บทที่ ๑๒ การบริหารรัฐกิจแนวใหม่ - อิทธิพลความคิดทางการบริหารรัฐกิจ แนวใหม่ - การบริหารรัฐกิจแนวใหม่ - ข้อวิพากษ์การบริหารรัฐกิจแนวใหม่	๓	บรรยายยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากแนวคิด ทฤษฎี	พระมหาจิตินเรศ วุฑฒิมโม่ (ผศ.ดร.)
๑๖	ข้อสอบปลายภาค	๓	สอบปลายภาค	กรรมการคุมสอบ

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการ เรียนรู้*	วิธีการประเมิน	ลำดับที่ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑	๑.๑,๒.๑, ๓.๑	ทดสอบย่อยครั้งที่ ๑ สอบกลางภาค ทดสอบย่อยครั้งที่ ๒ สอบปลายภาค	๔ ๘ ๑๒ ๑๖	๑๐% ๒๕% ๑๐% ๒๕%
๒	๑.๑,๒.๑, ๔.๑,๕.๑	วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การ นำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาคการศึกษา	๒๐%
๓	๑.๑,๔.๑, ๕.๑	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอ ความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

<p>๑. เอกสารและตำราหลัก</p> <p>เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, ผศ.ดร., ความรู้เบื้องต้นทางการบริหารรัฐกิจ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๒</p> <p>อุทัย เลาหวิเชียร. การบริหารรัฐกิจ. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๒๘.</p> <p>กมล อุดลพันธ์ และคณะ. การบริหารการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๗.</p> <p>คณาจารย์ภาควิชาบริหารรัฐกิจ. การบริหารรัฐกิจเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๓.</p> <p>สมาน รังสิโยภุชฌ์. การบริหารราชการไทย : อดีต ปัจจุบัน และอนาคต. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ ๑๙๙๑, ๒๕๔๖.</p>
<p>๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ : ไม่มี</p>
<p>๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ</p> <p>เว็บไซต์ ที่เกี่ยวกับหัวข้อในประมวลรายวิชา เช่น Wikipedia คำอธิบายศัพท์</p>

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

<p>๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต</p> <p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน - การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน - แบบประเมินผู้สอนและแบบประเมินรายวิชา - ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต
<p>๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน</p> <p>ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตการสอนของผู้ร่วมทีมการสอน - ผลการสอบและการทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

๓. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่นหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่นหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

ประวัติผู้วิจัย

๑. ชื่อ (ภาษาไทย) พระมหาจิตนเรศ ฉายา วุฑฒิธมโม นามสกุล ศรีปะโค
ชื่อ (ภาษาอังกฤษ) Phramaha Chitnaretas Wutthidhammo (Sripacho)
๒. ตำแหน่งวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓. หน่วยงานที่ติดต่อได้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี
ตำบลกระโสม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔๐๐๐
มือถือ ๐๘๑-๗๙๐๘๔๖๔ (E-mail) naretas99@hotmail.com

๔. ประวัติการศึกษา

- ๑) สำเร็จการศึกษา (วุฒิต่างศาสนา) น.ธ.เอก, ป.ธ.๕
- ๒) สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา
 - ปริญญาตรี (พร.บ.) คณะครุศาสตร์ (สังคมศึกษา)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 - ปริญญาตรี (ร.บ.) คณะรัฐศาสตร์ (เทคนิคและทฤษฎีทางรัฐศาสตร์)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
 - ปริญญาโท (รป.ม.) (นโยบายสาธารณะ) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 - ปริญญาเอก Ph.D. (Public Administration), Nagpur University, India.

๖. สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป Word, Excel, Power Point, โปรแกรม SPSS.

๗. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

- ๑) ชื่อเรื่อง “ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี
(หัวหน้าโครงการวิจัย: แหล่งทุน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์)
- ๒) ชื่อเรื่อง “บทบาทของวัดและชุมชนในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี”
(หัวหน้าโครงการวิจัย: แหล่งทุน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์)
- ๓) ชื่อเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี”
(หัวหน้าโครงการวิจัย: แหล่งทุน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์)
- ๔) ชื่อเรื่อง “ความเชื่อต่อพิธีกรรมการนึ่งกระทะน้ำมันของประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานี”

(ผู้ร่วมโครงการวิจัย: แหล่งทุน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์)

๕) ชื่อเรื่อง "ศึกษาวิเคราะห์นวัตกรรมการอักษรธรรมอีสาน"

(ผู้ร่วมโครงการวิจัย: แหล่งทุน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์)